

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre 3 ft.
 Negyed évre . . 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető
 küldemények a szerkesztő-
 nek, anyagiak a laptulaj-
 donosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DIJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvnyomdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A selyemtenyésztés érdekében.

ost, mikor megyénkben nap-
 onként ezer meg ezer kéz
 nyújtózkodik föl a bőven le-
 veledző szederfára, hogy an-
 nak gyöngye leveleit a pondró
 közvetítésével bankóvá ala-
 kítsa át: idején valónak ta-
 láltam nyilvánosan közölni néhány oly tapasztalatot, melynek a néppel való folytonos érintkezés útján jutottam birtokába.

Ha a legszegényebb osztály kebelében egy hasznos, könnyű és rövid tartamu házi iparagat meghonosítani akarunk és ez által módot nyújtunk neki, hogy éppen a legnehezebb keresetű tavaszi hetekben tisztességes jövedelmet biztosítson magának: akkor nem elég neki a petekiosztás által egyszerűen kezére járni, hanem főképpen a beváltásnál kell olyan igazságszeretetet és méltányos, sáptalan kezeket mutatni, hogy amit kis tenyésztési könyve hátsó lapján felírva talál, azt csakugyan szószerint is valóságának tapasztalja. Ne csak a teher és felelősség, hanem az előny és nyereség szempontjából is tartassék be mindaz, ami jog és kötelesség gyanánt elő van írva a termelőnek.

Csak ily előzmények után remélhetni, hogy a ma még vajdó és inkább szórakozásra, mint nagyiparra emlékeztető gubótenyésztés oly általános mértékűt ölt, hogy hazánk benne új iparagat leljen, a tenyésztésre alkalmas területek szegénysége pedig takarékpénztárt, tavaszi elfoglalatlan idejének hasznos értékesítését találja.

Bács-Bodrogh megye e részben rég megtette a magáét, mert az alispán még harmadéve sietett selyemtermelési szabályrendeletet adni ki s abban a kellő intézkedéseket megtette, hogy a termelők az etetéshez szükséges leveleket, kivánatos elővigyázattal ugyan, de minden zaklatástól és szeszélyes önkénytől menten szedhesék. Van járásokonként falkola-felügyelő, aki részben szintén ezen fontos nemzetgazdászati cél szolgálatában áll, ha nem is közvetlenül, de közvetve mindenesetre. Ennél többet a politikai hatóság közigazdászati célokért alig is tehetne.

Ez azonban a mi viszonyaink közt nem elég s talán helyesen mondhatni, hogy csak a kisebbik fele a kellékeknek. A nagyobbik és lényegesebbik az volna, hogy a megyénkben levő beváltó intézetek a gubók osztályozását lelkiismeretesen ejsék meg s különösen, hogy a beszállított súlyt minden levonás nélkül fizessék ki.

Ez pedig — mint tavalról számos esetben meggyőződtem — nem történik meg.

Dacára annak, hogy sem a tenyésztőknek kiadott utasításban, sem az 1885. 25. törvény-cikkben, sem az annak végrehajtása érdekében kiadott és 1886. május 13-án 17,094. sz. a. kelt földmívelési miniszteri rendeletben szó sincs arról, hogy a beszállított gubómennyiségnek súlyából ilyen vagy olyan cím alatt bizonyos százalékot levonni kell vagy lehet: mégis sok esetben megtörtént, hogy minden 5—6 kiló után egyet levontak, illetőleg nem fizettek meg a beszállítóknak. Pedig ilyesmiről a többször említett utasítás mitsem tud; sőt az egyenesen úgy intézkedik, hogy minden első osztályu gubóért különként 1 fnt 20 kr, második osztályuért 50 kr fizetendő ki, minden levonás nélkül.

Ebből azt kiolvasni nem lehet, hogy minden öt kilóra egy kiló ráadást adjon a tenyésztő. Sokkal nagyobb tisztelettel s bizalommal vagyunk az illető beváltó hivatalnokok iránt, semhogy eszünkbe juthatna őket törvénytelen akcidencia szerzésével gyanúsítani; azonban szeretnők tudni, vajjon van-e nekik csakugyan valami hivatalos utasításuk arra, hogy bizonyos levonásokat eszközöljenek? ha igen, milyen arányban és miféle címen teszik azt? miért nem nyomtatják oda a többi tudnivaló közé?

Mert ha oda kinyomatják, akkor az a szegény vállalkozó köteles magát alávetni, vagy a termelésről lemondani; míg így megrövidítettnek érzi magát s olyan panaszokat hallat, minőket jogállamban szótlanul s orvosolatlanul hagyni nem volna emberséges dolog. Azt csak mellékesen jegyezem meg, hogy egy asszony idei könyvébe a selyemtermelési biztos által bejegyezve láttam a következőket: »Petéit megvizsgáltam, sok hernyót találtam, utasítás adtam 19/V. Az asszony szerint pedig az illető ur sohase látta az ő háza tájékát s ami a legszébb, május 17-én olvastam ezt a 19-iki látamozást az ő könyvében.

Egyébiránt félreért, aki azt hiszi, hogy a multakért akarok itt rekriminálni. En csak a jelent s jövőt szeretném biztosítani. Nemes célok támogatni akarni magában nem elég, ha az nem eszközöltetik úgy, hogy a cél el is éressék.

A selyemtermelés, mint első praktikus gondolat népiünknek háziiparhoz szoktatása tárgyában, olyan szép gyökeret vert már s olyan jól akklimatizálta magát a mi előítéletes és közönyös vidékünkön, hogy azt bátran lehet egy sok sikerrel kecsegtető fordulat első láncszemének tekinteni.

Ez lebeg az én szemem előtt, midőn felszólalok s a törekvő szegénység nevében kérem mindazokat, akiket illet, névszerint az üti-biztosokat, hogy a levélszedőket túlságos szigorral ne keserítsék el, ha itt-ott véletlenül egy gallyat letörnének. Ez eperfa megbírja s kiheveri egy ága vesztét, ok az elkedvetlenedést soha.

Kérem továbbá a beváltó hivatalokat, hogy a beszállított gubósúlyt levonás nélkül fizessék ki; ha pedig az nem megy, akkor hirdessék ki előre s nyilvánosan a levonás okát s százalékát. Ez annál inkább kívánatos, mert nálam számtalan sok asszony megméri gubóját s ha megrövidítik, aligha fog belenyugodni.

Végül nyilvános köszönetet szavazok mindazon tanító uraknak, akik ezen a téren a népjárára leginkább buzgólkodnak. Ők ha szegények is, bizonyára elég önzetlenek arra, hogy a népet az elsorolt elriasztó sérelmekről megvédjék. A magyar tanító kiválólag népnevelő s mint Jókai mondta, nekik jutott ama nehéz feladat: Magyarországot mégegyszer meghódítani a kultúra és nemzetgazdászati nagy eszméinek.

Tehát tegyék ezt a hódítók zsákmány-szomja nélkül!

Ágyu.

Az apatini közs. tanítói kör tavaszi szaküléséről.

Címzett tanítói kör tavaszi szakülését f. hó 26-án Cservenkán tartotta meg az ottani közs. iskola egyik nagytermében. A tagok — a nők egy részét kivéve — teljes számban jelentek meg; a nők távolmaradását ezúttal a gyűlés helyének a központtól félreeste elfogadhatón indokolhatja.

Részt vettek az ülésben mint vendégek: Karl Bálint közs. jegyző, az ottani közs. iskolák elnöke; Schilling Károly református, Stigmar János evangélikus lelkesek, Krutsnitt János aljegyző, az evangélikus és róm. kath. tanító-testület.

Elnök Weigang János az ülést 10 óraker megnyitotta; elnöki jelentésének előterjesztése s tudomástevétele után a mult évi őszi szakülés jegyzőkönyve olvastatott és hitelesített.

A jegyzőkönyv felolvasásáról levén szó, egy jó tanácsos szolgálatunk a jelen alkalomból; ugyanis részünkről az ülés folyama alatt jegyzőkönyvek felolvasását nem helyeseltük. A szakülések elvi határozatokat hoznak bizonyos megbeszélés s már félév előtt letárgyalat munka felett; a befolyt időszak elég hosszú idő arra, hogy a feledékenység, esetleg félremagyarázatot s ebből keletkezhető meddő vitára alkalmat nyújtson.

Ily vita ugyan itt nem történt, de a jegyzőkönyv felolvasása az ugys kurta időt céltalanul rövidítette s általában inkább untató, semmint érdeket keltő hatással bírt. Egy-két kiküldött jegyzőkönyv-hitelesítő sokkal behatóbban foglalkozhat a jegyzőkönyv lényeges összeállításának hiányával, a kiknek javaslatára a jegyzőkönyv módosítása vagy végleges hitelesítéséről az ülés tudomást vehet.

Különben az ülés lefolyásáról érdekes, tárgyibó munkálkodásáról, tapintatos vezetéséről mindenki meg-

győződhetett s azokról elismeréssel szólhatunk; s mi, kik a tanító, mint szakférfi önálló szabad munkálkodásának hívei vagyunk, a lefolyt ülésből vont következtetésünk nyugtot helyez a jövőbe, hogy a tanító-egyesületek mindinkább erős kifolyással hatnak a népoktatás szakszerű ápolására s hogy azt, mit eddig tanügyünk jelesebb férfiai a vidéknek csak távolról mint napsugár, az elemi képzés mesterséges tömkelegében való szabadabb s biztosabb haladás megvilágítására nyújtottak, maga a felfogó talaj termékenyítő ereje: a tanítói szakülések közös munkálkodása hamarabb céljához vezet.

Ilyen haladásnak vesszük a kör ama határozatát, mely a rajzoktatást az elemi népiskola kötelezett tárgyai közé kívánja felvéteni s így a kéz ügyesség, a szépérzék, a gyermeki ész képző erejének, alkotó tehetségének a rajzban való szakszerű vezetéssel tápot nyújtani kíván.

Az iparos életében, az egyéni alkotás képző erejében nagy szerepet játszik a szépérzék: mely válogat, idomít, célszerűt, hasznosat keres és produkál; mely kutat a legapróbb részleteknél is, hogy maga az egész kivitelében szabatos, helyes legyen.

Ebben rejlik a népiskolai kézioktatás fontos problémája, mely napjainkban mindinkább azon arányban fog a tanítás keretébe alkalmazást nyerni, minél jobban átlátjuk a szellemi túlterhelést okozó népiskolai tananyag redukálásának szükségességét. Azért a népiskolai rajzoktatás fölötti tanácskozás bármily száraz és hálátlanak tűnjön is föl, mi lényeges kérdések megoldását látjuk abban s ha e tekintetből előbbrevitelt tapasztalunk, úgy a népiskola praktikus irányu törekvését üdvözölhetjük.

Mint tudjuk, a rajzoktatás kérdését a megyei központ tüzte ki vitatárgyul a megye összes tanító köreinek, mely a folyó évi megyei egyesület közgyűlésén lesz közös tárgyalásul kitűzve s ekként az apatini kör tanácskozását előmunkálatnak nevezhetjük, melyhez az apatini elemi és felső népiskolai, a prgl.-sz.-iváni, a bresztováci, a monostorszeghi, a cservenkai és a bezdáni tanítótestületek nyújtottak be egy-egy dolgozatot.

Kiváló munkának bizonyult: Stumpfögger Mari tanító dolgozata a bresztováci tanítótestülettől, mely gyönyörű irállyal oldotta meg az elemi rajzoktatás célját és szükségét; valamint Oppenländer Gy. az apatini felső népiskola tanítójának terjedelmes dolgozata s a táblán előadott gyakorlati bemutatásai; végül e tárgyban a bezdáni tanítótestület részéről Burkovits Lajos által felolvasott határozati javaslatok, melynek alapján kimondatott:

1. Tekintve a rajzoktatásnak fontos célját, mondassék ki a rajzoktatás kötelezett volta az összes elemi iskolákra. Az I. és II. osztályban egyedül az írva-olvasás és a beszéd értelem gyakorlattal kapcsolatos irányvonalak gyakoroltatása, ezekből alakított leg egyszerűbb tárgyak rajzolása, főleg természeti alakok, csinos kivitelű minták szemléltetése s így a szépérzék fejlesztése képezze ez osztályban a főcél. A rendszeres rajzoktatás a III. osztályban kezdődjék.

2. A tanulók a rajzolás valamennyi nemében gyakoroltassanak.

3. A rajzolás tárgya kellőleg szemléltessék, az első fokon a vezetés együttesen, ütenyezve történjék.

4. Az összetettebb alak előállítására előrajzolás mellett részenként vezetessék, mit a tanulók részenként utánozván, az egyes részletek helyességének meggyőződése, esetleg kijavításával állítandó elő maga a tárgy képe. Az egyéni rajzoktatás mellőzendő.

5. Az előrajzolás az önalkotási rajz kövessék.

6. A természet utáni rajzolás az egyes szemléltetett eszközök s növények különböző alakú és állásu lerajzolásából álljon.

7. A mértani rajz terjedelmét, a mértani tananyag szabja meg; ezen terjedelemben felvehető tervezetek készítése, gyakorlatilag eszközölt méresek pl. iskola, templom, kertek, földek stb. területének ábrázolása.

8. Kiváló gond fordítandó a rajz mértani szabotosságára, a tisztaságra, a szabályos testtartásra s az egészszégtan egyéb követelményeire.

Végül osztályonként megállapított a rajzoktatás tanterve.

A szakülés II. tárgyát képezte „Az irálygyakorlatok kezelése az elemi népiskolában” című szintén a központ által kitűzött tétel tárgyalása.

E kérdésre 6 munka érkezett be még pedig: az apatini felső népiskola, a monostorszeghi, a prgl.-sz.-iváni, cservenkai, az apatini elemi és a bezdáni tanítótestületektől.

Jeles dolgozata volt Fauszt János az apatini felső népiskola tanítójának, ki terjedelmes dolgozatát két részre osztva, különösen a gyakorlati részben kifejített minta-leckéi vallottak szakértelmre.

E tárgyban Farkas Ferenc a bezdáni tanítótestület megbízottja által felolvasott s a közülés által elfogadott határozati irányelvekből kiemelendőnek tartjuk a következőket:

1. Az irálygyakorlatok anyaga a gyermekek felfogásához, gondolkodó tehetsége erejéhez mért legyen.

2. Működnek az egész tanítás közre az iránygyakorlatok elsajátításában.

3. Az iránygyakorlatok terjedelmét osztályonként a megfelelő nyelvtani és helyesírási szabályok, ugy a tanulók tárgyszerűsége szabja meg.

4. Az írásbeli iránygyakorlatok a szóbeliekkel párhuzamban fejlesztendők.

5. Az iránygyakorlatok főleg a hasznavehetőkre terjedjenek ki, kiváló gond fordítások a mesék, rövid történetek, mondák, regék s elbeszélések; későbbi fokozatban pedig: a különféle levélnemek, polg. ügyiratok, élet- és jellemrajzok, ítélet és következtetések.

Végül a részletes tanterv és tanmenetre nézve jött megállapodás.

Mindkét tételre beérkezett összes munkák a kör választmányának adatott ki azzal, hogy abból egy-egy teljes munkát összeállítva azt a megyei egyesület központjához a tétel előadói kijelölésével záros határ idő alatt betérjessze.

Az ülés néhány jelentéktelenebb folyó ügy elintézése után délutáni 3 órakor ért befejezést. — r

Hirek.

Ujvidékről május 25-iki kelettel írják az Egyetértésnek: Ma hozta a hivatalos lap, hogy Bende Imre, Ujvidéknek másodikban országgyűlési képviselője és román. kath. apát-plébánosa, ő Felső- és alsó kalocsai főegyházmegye kanonokjává neveztetett ki. A régés-regen megérdemelt egyházi kitüntetés mindazok igaz öröme kísér, kik a jeles férfit egyházi, mint poigári érdemekben gazdag élete után ismerik. Nekünk, ujvidékieknek igaz örömet azonban, az elválás fájdalma zavarja. Nem tudunk megbarátkozni a gondlattal, hogy a férfit el kell veszítenünk, a ki vallásos buzgalomával, mint pap, a város erkölcsi és hitéletének emelésére — politikai tekintetben mint hazafi a magyar állameszme létjogának biztosítására, a hazafias érület ében tartására, s hatékonyan működő tényezővé tételére egyháza és magyar hazája javáért annyi kitarással, lánggal égő szeretettel és fényes sikerrel küzdött. A fontos és nagy szerep, melyet ő több mint három évtizeden át, hazánk délvidékén, mindig nehéz időkben betöltött, megköveteli tőlünk, hogy életének legalább földadataival közelebbről is foglalkozzunk. Bende Imre 1824. aug. 28-án Baján, polgári szülőktől származott. Lele sugallatának engedve lépett a kalocsai főegyházmegyében az egyházi rendbe, hol előjárói csakhamar felismerték az ifjú jeles tehetségeit s a theologiai tanulmányok végzésére, mint ez a legkitünőbb papnövendékekkel történik, a bécsi Pazmaneumba küldték. 1847-ben áldozárrá szenteltetvén, mint segédlelkész a bácsmezei Priglevec-Szent-Ivánon teljesítette szabad-ságharcunk nehéz napjaiban egyházi és hazafiai kötelességeit; de 1849-ik év vége felé már a kalocsai papnövendékben a tanulmányi felügyelői díszes állásban találjuk az ifjú áldozárt, 1852-ben pedig néhai Kunszt érsek udvarában majd mind protokollistát, majd mint szentszéki jegyzőt és archiváriust. Tevékeny lelke azonban visszavágyott a lelkipásztorság terére s 1854-ben Futakon gondozta mint jó pásztor híveit, kiknek körében 15 évet töltött, mely idő alatt a vallásos élet meggyökeresztése, népének értelmi nevelése s a szegények állandó segítése képezték gondjait. Szép emlékei élete e szakának a futaki restaurált kath. templom, az ő idejében épült iskolaház, kalvária stb. s németajku híveinek ez időben is hazafias és vallásos nagy buzgalma, melylyel az akkor keletkező Szent-László-társulat megállapítását szívükön hordták. Ma már alig ismeretes ugyan, hogy e magyar szempontból is oly nagyhivatású társulat megalapításához az országban egy község sem járult oly nagy áldozatokkal mint a német Futak, a mi Bende Imre vallási- és hazafiai buzgalmanak az érdeme. Így lön ő csakhamar az egész megyében ismeretes s különösen az alsó vidéken már a szomorú emlékü Bach-korszak fénykorában valódi hazafias példánykép. Ily irányu tevékenységben érte őt az 1860. év, alkotmányos életünk megindulásának éve. Az abszolutizmusból való kibontakozás az ország egy részében sem járhatott annyi nehézséggel, mint Bácsmezeiben. Hiszen e megye akkor nem Magyarország, hanem Vojvodina volt, négy-ötfele nemzetiséggel, patentális evang. községekkel stb. stb. A megyei élet fellendülésével délbácskára nézve a megyei hazafias bizalma mindjárt az első pillanatban Bende Imrét jelölte ki a vezérszerepre s a míg a reinkorporáció, a megyei árvaügyek átvétele és rendezése munkájában vezértényező volt: a megye közgyűléseiben is tevékeny, sokszor döntő befolyással működött közre a törvényes állapotok visszaállításának nehéz munkájában. A hatvanas évek végén az ujvidéki hazafias párt, Miletics hírhedt nemzetiségi uralma alatt eltörpva, vezért keresett. — 1869-ben az ujvidéki román. kath. lelkesítő állomás megürülvén, a közvélemény figyelme a szomszédos Futaknak mindenki által nagybecsült lelkesítő irányult. S Bende Imre meghajolt a bizalom és ragaszkodás fényes jelei előtt; eljött Ujvidékre, a hová az öröm és lelkesedés szárnyain hozták lelkipásztornal s a közelében vezérül. A férfuban, ki állomását nem anyagi előnyökért cserélte fel, hanem hogy új és tágabb tért nyerjen lelkipásztoris hazafiai működésének, Ujvidék nem is esalódott. — A városi közgyűlésekben, hová akkor csak negyedmagával juthatott, mint viri lista, — mert választott tagul Miletics és utódai uralma alatt szerb túlzókon kívül irmagul sem kerülhetett be más a városi képviselőtestületbe, — jóformán egyedül kezdte és vívta több éven át a harcot a nemzetiségi túlzók ellen, felekezete, nemzete s hazafias érzelmi polgártársai érdekében, kik az ő felléptéig némán tűrték elnyomatásukat Fáradságtalan, sikerekre törő erőlye bátorságot öntött hibeibe, kiknek számára napról-napra növekedett s összetartásban erősödött egy, hogy az 1872. évi országgyűlési képviselő választáskor már tömörült, hazafias bator párt állt vezérlete alatt, mely a szerb párt lejtőjének mellözésével a szintén szerb nemzetiségű, de kormánypárti Kondorossi Györgyöt választotta meg országgyűlési képviselőjévé. Ez volt első győzelme a hazafias pártnak és első veresége a Miletics nemzetiségi túlzóinak. Az eredmény oly lelkesedést öntött a pártba, hogy az 1875. évi képviselő-választás alkalmával ismét a Bende Imre vezérlete alatt a hazafias és derék Hirsch Tivadar, volt huszár-

kapitány küldetett szótöbbséggel s a szerbek legnagyobb erőfeszítései dacára Ujvidék képviselőjeül az országgyűlésbe. 1878-ban rövid időre kiragadta kezükből a győzelmi lobogót néhány szótöbbséggel a szerb párt, de csak azért, hogy 1881-ben annál büszkébben lengethessék. Ezen év nyarán ugyanis, épp azon teremben, hol Bende Imre negyedmagával kezdte meg alkotmányos és törvényes jogainkért a nehéz harcot, ugyanazon teremben az ő bator és hű kezeibe tettük le nagy lelkesedés közepette, a képviselő mandátumot, a még mindig tömörült és erős szerb párt minden erőfeszítése ellenére. — Országgyűlési működése, jeles beszédei a kath. autonomia, a közép iskolai törvény, az ipar- és kereskedelem tárgyában, s a siket-nemak ügyében; nagyfokú és pártatlan buzgalma melylyel a város köz- és az egyesek igazságos, jogos érdekeit védeni és támogatni soha és sehol meg nem szűnt, a választó közönség bizalmát iránta annyira fokozták, nyíltszívűsége, lojalitása mindenkit annyira lekötöztet, a ragaszkodás és tisztelet vallás- és nemzetiségi különbség nélkül iránta oly mérvben nyilatkozott, hogy 1884-ben már egyhangulag választatott meg másodikban országgyűlési képviselővé, még a mindig elég erős szerb párt is meghajolván érdemei előtt, részéről ellenjelölt felállításáról is lemondva. De lássuk Bende Imrét, mint ujvidéki lelkipásztort és e minőségében való, igazán kiváló alkotásait, melyekkel az ő neve Ujvidéken mindig összekapcsolva lesz. A vallás-erkölcsös és hazafias irányu nevelés mindenha főgondját képezvén, mindig személtényét képezte a biboros érsekünk nagy áldozatkészségével alapított s a „Mi asszonyunk“-ról címzett nővérek vezetésére bízott leányiskola; az ő igazgatója alatt álló román. kath. népiskolába — a tulnyomóan német városrészen — ő vitte be a magyar nyelven való tanítást; a Rókus városrészen épült csinos és tágas iskolaház létrejöttét is ő eszközölte. A magyar lakosság tömörítésére és mivelődésére még 1870-ben alapította a „magyar népolvasókör“-t, melynek azóta szakadatlanul elnöke. Hogy a város hazafias érdekeinek védelmére biztos és állandó magyar intelligenciát teremthessen, nem nyugodott, míg érveire és kérésére az oktatásügyi kormány 1873-ban kir. magyar főgymnáziumot nem nyitott, mely már szép virágzásnak örvend Képviselője alatt egy állami ipar- és kereskedelmi iskola felállítását eszközölte ki, s ő gondozza az állami polgári leányiskolát is, mint a felügyelő bizottság elnöke. Mint pap, életének példányszerű tisztaságával, egyházi beszédeivel s jótékonysága által bilincseli magához mindazokat, kikkel érintkezése van. Egyháza ügyeinek szóval, tettel, példával él. A miye van, pedig nem sok van, de az mind a szent ügyé és a szegényeké. Ezt a férfit soha el nem muló szeretetünk s hálás tiszteletünk kísér kanonoki székébe, mely által bizonyára nem lesz tőlünk egészen elválasztva, valamint bizonyára mi sem leszünk emlékezetéből kitörölve!

A zombori állami főgymnasiumhoz az idej érettségi vizsgálatokra a nagyméltóságú közoktatásügyi miniszterium részéről Ponor Tewrewk Emil, budapesti t. egyetemi tanár küldetett ki szakértőül. Ilyen szakértők, eddig csak a reáliskolákhoz küldettek; azonban az intézmény célszerűnek bizonyulván, immár a gymnasiumoknál is alkalmazásba vétetett. Ezen miniszteri szakértők tulajdonképen nem képezik a vizsgáló bizottság tagjait s egész szerepük passiv. Ők csak azt vizsgálják, mily mélységgel és szélességgel mozog egy tanítvány a fenálló tanterv medrében? a kivánatos tudományos nivót megütik-e, fel vannak-e kellőleg szerelve s minő benyomást tesz általában? Látni való, hogy az intézmény tulajdonképeni célja szakértői, de nem hivatalos úton szerezni tudomást az érvényben levő oktatási törvények és rendszerek praktikus értékéről.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az ujvidéki szerb főgymnáziumhoz a folyó évi tanérvégi érettségi vizsgálatra kormányképviselőül dr. Asbóth Oszkár budapesti egyetemi nyilv. rendkiv. tanárt küldte ki.

Áthelyezés. A budapesti kir. főügyész Szárits Móric helybeli kir. ügyészségi irnokot, saját kérelmére, a szabadkai kir. ügyészséghez helyezte át.

Pályázatok. A szabadkai kir. törvényszéknél irodatiszti, az ujvidéki kir. törvényszéknél pedig irnoki állásra 4 hét alatt pályázat van hirdetve.

Figyelmeztetjük t. olvasóinkat, hogy f. évi június hó 1-től kezdve a magyar kir. államasutakon új menetrend lép életbe. A menetrendet más helyen közöljük.

A verbászi algyrnasiumot május 20-án és a következő napokon meglátogatta a szegedi tankerületi kir. főigazgató és konstátálván, hogy a középiskolai törvény követelményeinek anyagi akadályok miatt megtelelni az intézet nem képes, fájó szívvel, de kezen kimondotta, hogy a folyó századdal egy idős tanítványt, a folyó tanévvel megszűnik. Mi annak idejében, még a telen, fejtegettük ezen tanítványt német fontos hivatását és fentartásának módozatait; azonban se Verbász, se a környék intelligenciája nem tette meg a lehetőt, mert nem mozdított meg minden követ az intézet megmentésére. Nálunk örökké foly a gyűjtés kínai gyermekek nevelésére, tengerentuli országok humánus céljaira; és ugylátszik sikerrel foly, mert ha nem látnák hasznát, nem érnék egymást a kéregetők. De míg a messze országok bajai könyörületre intenek bennünket, addig a saját véreink érdekében mindenki a szomszédjától várja a kezdést. Ha majd egyszer becsukatik az a kis kulturintézet, csak akkor fogják az érdekeltek tudni és érezni mit vesztettek benne. De már akkor későn lesz.

Nyári mulatság. F. évi június hó 2-án a Sikora erdőben túzijátékkal egybekötött táncmulatság rendezték a zombori ifjú urak által. A rendező bizottság: Zákó István elnök, Széchenyi Tamás titkár, Fernbach Károly pénztárnok. Kezdete esti 7 órakor. Kedvezőtlen idő esetén újabb értesítést ad a bizottság.

A tervezett palics-orbánfalvi búcsú közbejött akadályok miatt nem tartatott meg.

A vasuti felügyelőség ügyében a napokban Szegedről 12 tagu deputáció járt br. Kemény Gábor miniszternél. A miniszter kijelentette, hogy a felügyelőség helyéül az üzleti érdekeknek megfelelőleg Szabadka van megállapítva. Szeged csak forgalmi főnökséget kap.

Teljes névjegyzéke azon Bács-Bodrogh megyei kiállítóknak, kik az 1885. évi budapesti országos kiállításon kitüntetés nyertek.

Név:	Lakhely:	Érem:
1. Árpádfi Ferenc	Kis-Hegyes	Kiállítási nagy érem.
2. Bács-Bodrogh megyei méhész egyesület	Bresztovác	"
3. Bodola Lajos főmérnök	Pékla	"
4. Bozsits Mária	Szántova	"
5. Czaprda Szaveta	Bács-Ujfalú	"
6. Csuka Mihály	Cservenka	"
7. Dörner András	Kernyaja	"
8. Dulity Paeréz	Pacsér	"
9. Farkas József	Dautova	"
10. Filákovits Katalin	Szántova	"
11. Gerster Béla és társai	Uj-Verbász	"
12. Jakob József	Bresztovác	"
13. Karakasevits Mariska	Moholy	"
14. Klemm Ferenc	Apatin	"
15. Knefeli Péter	Cservenka	"
16. Marek Ferdinand	Apatin	"
17. Nikolics Milána	Zenta	"
18. Báro Puthon Leopoldina uradalma	Kis-Szállás	"
19. Reiter Antal	Parabuty	"
20. Steics Lyuba	Bács-Ujfalú	"
21. Standt Lajos	Cservenka	"
22. Stoltz Ferenc	Cservenka	"
23. Schneider József	Hódságh	"
24. Schnitzer József	Bezdán	"
25. Vagner Ferenc	O-Kanizsa	"
26. Dr. Vagner Frigyes	Cservenka	"
27. Werner testvérek	Hódságh	"
28. Wilmann Mátyás	Hódságh	Kiállítási nagy érem.
29. Wischt István	Hódságh	"
30. Wolf József	Ada	"
31. Wolf Bernát	Kula	"
32. Báro Rédl Lajos	Rasztina	"
33. Csonka Mihály	Cservenka	"
34. Györgyfalvai Henrik	Cservenka	"
35. Jakob József	Bresztovác	"
36. Báro Puthon Leopoldina	Kis-Szállás	"
37. Gornig Gyula	Kis-Szállás	Közreműködési érem.
38. Kleiszner Mátyás (gróf Chottek futtakai urad.)	Futtak	"
39. Sugár Károly	Apatin	"
40. Ziegler József (gróf Chottek futtakai urad.)	Futtak	"
41. Kuhmann József iparos segéd	Apatin	Elismerő oklevél.
42. Báro Rédl Lajos	Rasztina	200 franc pénzdi.

Zomborból ki lettek tüntetve:

Név:	Lakhely:	Érem:
1. Bács-r János	Zombor	Kiállítási nagy érem.
2. Bosnyák János	"	"
3. Gerresch János és Vince	"	"
4. Goeser Vitsuz	"	"
5. Harkányi Károly	"	"
6. Husvéth István	"	"
7. Kovácsévics Krisztina	"	"
8. Schlägel József	"	"
9. Özv. Schmidt Erzsébet és fia Reiszner Alajos	"	"
10. Zombor sz. kir. város	"	"
11. Dobák Béla kir. ügyész	"	Közreműködési érem.
12. Goeser Vitsuz	"	"
13. Schlägel József	"	50 frank pénzdi.

Halálozás. Szabadkán Ludaics György szerb elemi iskolai tanító a napokban 45 éves korában elhunyt.

Katymárról írják: F. hó 25-én éjjel a szántovai áll. csendőrök egy hírhedt betyárt fogtak el s megláncolva bekísérték a községhez a börtönébe. Hogy a jó madár milyen fajból származik, tanuskodik az, hogy találtak nála egy félméteres hosszúságú feszítő vasat, melynek hegye véodalakulag élesre volt csiszolva és egy hatlövétű forgó pisztolyt. Sajnos, hogy nem élvezhette sokáig ebben a kánikulai hőségben a katymári börtön hús levegőjét, mert 26-án, midőn illetékes helyre lett volna elkísérendő, fényes nappal 9 óra tájban bucsutlanul elutazott, — jobban mondva megszökött. Szökéséhez a börtön rossz lakatján kívül még a hiányos őrködés is szolgált jó alkalmul. Kérdjük meddig tartanak ezek az állapotok?

Csantavérről Hajdúfi Károly jegyző úrtól 5 frtot kaptunk Stry város tűzkárosai javára. Beküldő soraiban megemlékeznél arról, hogy 1854—1855-ben a mondott városban valami Zagurszky családnál igen kellemes napokat töltött: szeretné, ha lehetséges ezen családnak vagy utódainak juttatni adományát. Az összeget a körülírt célra juttatás végett átesszük a polgármesteri hivatalhoz.

Erdészeti államvizsgák. A folyó évben erdészeti államvizsgát tenni szándékozők figyelmeztetnek, hogy a vizsgaétel engedélyeért a fennálló vizsgálati szabályrendelet értelmében beadandó folyamodványukat a szabályszerűleg szükséges okmányokkal és szabbeli leírással felszerelve, legkésőbb folyó évi július hó végéig az erdészeti államvizsgáló bizottság elnökéhez Bedő Albert országos főerdőmesterhez: Budapest, földmívelési miniszterium bérmentve lüldjék be. Az államvizsgák megkezdésének napja a fennebb említett szabályrendelet 2-ik §-a értelmében fog annak idején közzétetni.

Pályázat. Az ujvidéki íresedésben levő plébániára a pályázat határideje július 14-ére tüzetett ki.

Az egyéves önkéntesek, az utóbbi években nem felelnek meg az irányadó katonai körök kívánalmainak. A közös hadügyminiszteriumban jelenleg egy bizottság tanácskozik a fölött, mi módon lehetne az egyéves önkéntesek nevelését intenzívebbé tenni, azaz, hogy a gyakorlati szolgálat követelményeinek jobban megfeleljenek, s mely eszközöket kellene alkalmazni, hogy a tartalékos tisztirang elnyerése iránti törekvést élénkebbé tegyék.

Vasárók a megyében június hóban: Adán 15-én. — Baracsán 17-én. — Földváron 7-én. — Ó-Futtakon 16-án. — Jankovácon 22-én. — Kulán 24-én. — Martonoson 8-án. — Ó-Morovicán 24. utáni hétfőn. — Prigl-Szt. Ivánon 24-ike utáni hétfőn. — Torzsán 11-én. — Uj-Szivacon 10-én. — Zentán 22-ikét megelőző vasárnap és hétfőn. — Zsablyán 20-án.

Melléklet a „Bácska“ 43-ik számához.

A m. kir. államvasúttal tisztviselői Gomboson, a vasútállomás közelében táncmulatsággal és tekeversenyvel egybekötött jünialist rendeznek. A mulatság délután 3 órakor veszi kezdetét. Beléltéj egy személyre 60 krajcár. Családjegy 1 frt 50 kr. Felülvezetéseket köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatni fognak. A befolyó tiszta jövedelem a m. kir. államvasúti népközségi tanszervezőknek beszerzésére fordítatik. Jó zenéről a rendezőség, kitűnő ételekről és italokról a vasúti vendéglős gondoskodik.

Öngyilkosság. Keresztúron a napokban Fábrián Ferenc odavall lakos, a községi szőlőkben egy szőlősgazda kunyhójában fölakasztotta magát.

A postatakarékpénztár e hó végével tényleges működése negyedik hónapját tölti be s az elért eredmény nemcsak örvedetesen bizonyítja az ország-szerte iránta nyilvánuló érdeklődést, hanem megnyugtatót és biztatót nyújt az intézménynek megszilárdulása és kifejlődése iránt is. Közel egy millió forint tételt be e négy hónap alatt a postatakarékpénztárnál. Pedig az országban még számos helység van, amely közvetítő hivatal hiányában alkalommal nem bír, hogy a postatakarékpénztárt igénybe vegye. Az illetékes körök számos oldalról úgy hatóságok, egyetlek, mint egyesek részéről hangzókatott kívánságok megfelelően gondoskodnak a közvetítő hivatalok fokozatos szaporításáról.

Az újvidéki vár. tanács tisztviselőinek hivatalos órái a nyári hónapokon át reggeli 7 órától délutáni 1 óráig tartanak.

Hymen. Baján Kriván János aradmegyei tisztviselő nőül vette özv. Szilágyi Ferencné szül. Purmann Antónia asszonyt.

Menetrend. A személyszállító gőzösök menetrendje 1886. évi március hó 15-től kezdve további intézkedésig. Felfelé: Bezdánból Budapestre és Bécsbe: naponta 9 órakor este. Lefelé: Bezdánból Zimony-Nándorférférvárra naponta 9 órakor reggel. Bezdánból Orsova és Galacig: szerdán, pénteken és vasárnapon 9 órakor reggel. Bezdánból Titel-Szegedre: szerdán és szombaton 9 órakor reggel. Bezdánban, 1886. március 14-én. Az ügynökség.

Hangverseny. Az újvidéki dalárda a napokban sikerült hangversenyt rendezett. A siker oroszlan-részt Nagy Irma k. a zongorajátékával és Steiger Frigyes, Fuchs Agoston és Pernstein S. igazi benső érzéssel előadott énekükkel, vívták ki. Az előadást tánc követte.

Öngyilkosság Adán. Reich Antal takarékpénztári könyvvéltő fölötte magát május 29-én. A borzasztó tett oka nem eléggé világos. Hátra hagyott ugyan egy csomó adósságot, melynek fedezésére vagyongája elégséges.

Palánkán a tüzoltó-egylet május hó 23-án majálist rendezett, mely tűzijátékkal, lakikázással és a Dunán fáklýzásmennel volt egybekapcsolva. A rendezés Mezey K. és Büchler Róbert önfeláldozó buzgalmat díeséri.

Magánhajók forgalma megyénkben. Budapestre érkezett: Fichtel testvérek Ninája Palánkáról 2800 mm. búzával, Deutsch I. és fiának, Hartmann József 3. sz. uszálya Csurogról 4142 mm. tengerivel, Szohner Károly Titeltől 95 mm. búzával, 94 mm. árpával, 20 mm. zabbal és 2775 mm. tengerivel, győri gőzh. társ. 11. sz. uszálya Titeltől 2287 mm. búzával és 1300 mm. tengerivel mind Russo I. fiának, Fichtel testvérek Etelje Újvidékről 2157 mm. tengerivel, Geiringer és Berger 7. sz. uszálya Bajáról 2170 mm. búzával és 620 mm. kölessel, Tasi László Magyarországra Adáról 1100 mm. búzával és 3800 mm. tengerivel, Schlesinger és Polakovics Katalinja Veprováról 2521 mm. búzával és 313 mm. tengerivel, Weisz Fülöp Londonja 3000 mm. búzával Keresztúrról és Schleiche S. fia Haladása Csurogról 279 mm. búzával, 220 mm. árpával és 2649 mm. tengerivel mind Schlesinger és Polakovicsnak, András Samu Etelkájá O-Kanizsáról 900 mm. búzával és 1200 mm. tengerivel és Kalmár Samu Józsefje Zentáról 2900 mm. búzával és 400 mm. árpával mindkettő Weisz Zs. és társának, Guttentag G. Archimedes n. csavargözöse O-Kanizsáról 1500 mm. búzával és 1864 mm. tengerivel Kohn Arminnak, Dungserszky L. Csébjé Csébről 4750 mm. búzával saját magának, Fernbach V. Tamerinje Szivacról 48500 mm. tengerivel saját magának, Fischer M. V. Nádobja Csurogról 1975 mm. tengerivel Kohn M. fiának, Eggenhoffer és társa 3. sz. uszálya Veprováról 711 mm. búzával és 1280 mm. tengerivel Lelbach A-nak, Amon J. és társa Gyulája Zomborból 1600 mm. búzával, 100 mm. zabbal és 1700 mm. tengerivel saját magának, Weindl M. Johannája Verbászról 4101 mm. búzával saját magának, Geiringer és Berger 2. sz. uszálya Iokról 544 mm. búzával, 2000 mm. zabbal és 1400 mm. tengerivel és Szt-Györgyje 4100 mm. tengerivel mind a három Szt-Tamásról saját magának, Lelbach A. Margithája Szivacról 3200 mm. búzával és 470 mm. zabbal s. magának, Weindl Mór Józsefje Gombosról 1900 mm. búzával és 1800 mm. zabbal saját magának, 21. sz. uszálya Adáról 2779 mm. tengerivel Keppich Illésnek.

Hymen. Faller Alajos segédjegyző eljegyezte a kedves Zányi Mariska kisasszonyt, Zányi József községi jegyző leányát Veprovácon.

A Ferenc-csatorna részvénytársulat május hó 23-án tartotta rendes évi közgyűlését Budapest Türr István tábornok elnöke alatt. A csatorna forgalmának az 1885-ik évben 74,902 frt 35 krnyi tiszta jövedelem volt eredménye; ez összeg az 1884-ik évi forgalomhoz mérten 16,768 forint 70 krnyi többletet mutat. Az elért eredmény főleg az igazgatóság által életbe léptetett a takarékoság legvégső határáig terjedő okserű kezelésnek eredménye. Az elmúlt 1885-ik évben a sebesfoki zsilip munkálatai végleg befejeztettek s ez által egyfelül a tápcsatornában a hajóközlekedés lehetővé tétetett; másfelől a csatornát ez oldalról minden tavasszal fenyegető árvíz-veszély ellen a csatorna állandóan biztosított; mely árvizek ellen eddig minden tavasszal készített ideiglenes védgátak építése és azoknak eltakarítása által okozott tetemes kiadások-

tól ezental mentve vagyunk. E zsilipen kívül a kulpini zsilip, mely egészen összeomlott, újja épült; hat pár elkorhadt zsilipkapu újakkal váltott ki; készítettett továbbá két új hid és tizenkettő kijavított. A margitai védgát a m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium erélyes eljárása folytán, már nagy részben ki van építve, a még hátralevő része hasonlóan rövid idő alatt ki fog épített. A tápcsatorna ez által nem csak óriási költségeket okozó rombolásoktól meg lesz kímélve, hanem lehetővé válik, hogy e csatornarész oly karba helyeztessék, hogy rajta a rendszeres hajózási közlekedés fenakadás nélkül történhessen. A magyar gazdasági egyesület kezdeményezése által a rizstermelés nagyobb terjesztése végett alakult konzorcium életbeléptetéséhez is alapos reménye van az igazgatóságnak, mintán a m. kir. kereskedelmi miniszterium a Pékla pusztá átengedése által késznek nyilatkozott e vállalatot támogatni. Az igazgatóság az elmúlt 1885. évben is a rizstermelést a csatorna területén jó sikerrel fejlesztette; úgy hogy az azon évi termés 210 mm. igen kitűnő minőségű rizst eredményezett. A társulat ez évben is folytatta Bácsmegeye műtainak kiépítéséhez való hozzájárulását és ez által Bácsmegeyének lehetővé tette műtainak kiépítését, miáltal különben a társulat saját forgalmi érdekei is előmozdította. A gabonaneműek árának folytonos hanyatlása folytán Bácsmegeye termelői a kendernek nagyobb mérvbeni termelésére irányozzák törekvésüket, melyet a m. kir. kormány kendertermelési-biztos alkalmazása által támogat. E cél előmozdítása végett az igazgatóság érintkezésbe lépett a csatorna mentén levő birtokosokkal és termelőikkel s késznek nyilatkozott a kender okserűbb kezelése céljából a csatornán arra alkalmas helyeken, élővízzel táplált kenderáztatókat létesíteni, mint ezt a m. kir. kereskedelmi miniszterium Pékla pusztai telepén oly kitűnő sikerrel alkalmazta. Az ily módon kezelt kender az eddigi primitív s rohadtságos állati áztatás felett összehasonlíthatlan előnyvel bír minőség és ár tekintetben, s az ily okserűleg kezelt kender igen keresett kiviteli cikket képez. A Ferenc-csatorna tehát közgazdasági reform-intézmények létesítésénél mint lényeges tényező képes közreműködni. A Ferenc-csatorna bruttó bevétele az 1885-ik évben 281,309 frt 06 kr. volt. Ebből levonva a fentartási és kezelési költségeket, 74,902 frt 35 krnyi pénztári felesleg mutatkozik. Ez összeg hovaforrdítása iránt az igazgatóság a felügyelő-bizottsággal egyetértőleg amaz indítványt terjeszti a közgyűlés elé, hogy ez összegből 62 ezer forint azaz 1% fizetessék ki az elsőbbségi kötvénybirtokosoknak, a fennmaradt 12,902 frt 35 kr. pedig az elsőbbségi kötvények birtokosainak javára tartalékba tétessék. Az ily módon kifizetett 1% Londonban a szelvényekre rábélyegeztetvén, a kamatok többi része javukra könyveltessék. Az igazgatóság, valamint a felügyelő bizottság jelentése tudomásul vétetvén, a kért felmentvény megadatott. Azután egyhangulag megválasztattak felügyelő bizottsági tagokul Rajkai Frigyes, póttagul Kerekes Gusztáv. Az ülés befejezte előtt az elnök a jelenlevő kormánybiztos támogatását kérte ki, mire gr. Szapáry István megígérte, hogy a kormánytól a társulat érdekében el fog járni. Ezzel a közgyűlés véget ért.

A boldogult báró Rudics-féle végrendelet érdekelteji a multkor jelzett tárgyaláson abban állapodtak meg, hogy mindkét végrendelet érdekelteji június 28-án jönnek ismét össze s kísérletet tesznek a kölcsönösen kívánatos békés kiegyezésre.

Körrendelet. A m. kir. belügyminiszter a következő körrendeletet bocsájította ki: Illetékes helyről azon jelentés tétetett, hogy a felállítandó „Szabadságharc-szobor“ költségeinek fedezésére rendezett gyűjtések közül egyes család által a jóhiszemű adakozók kárára visszaélések követtetnek el. Ezen egyének magukat a „Szabadságharc-szobor“ bizottságának kiküldötteiként tüntetik fel s ennek igazolásul hamisított aláírásokkal s pecsétekkel ellátott okiratokkal állanak elő. Nehogy a hiszékenyek ily családok által essenek, megfelelő közhírre vétel végett ezennel értesitem a törvényhatóságot, hogy nevezett bizottság gyűjtéseit a fővárosban 10—15 házól álló járásonként az azon területeken ismert, de ezenkívül igazolvánnyal is ellátott többnyire háztulajdonosok által, míg az ország többi részeiben, mindenütt csak ott lakó, általánosan ismert uri egyénekkel fogantossított. Budapest, 1886. évi május hó 6. n. Tiszta s. k.

A házközösség megszűntetése a határvidékeken. A polgárosított magyar határvidékeken fennálló házközösségi intézmény megszűntetéséről szóló 1885. évi XXIV. törvény cikk végrehajtása és az eljárás szabályzat megállapítása tárgyában a belügyminiszterium egyetértve az igazságügyminiszteriummal, tanácskozmányt hívott egybe, mely f. hó 25-én kezdte meg tanácskozásait. A tanácskozmányon megyénket Raics Mikos szabályi szolgabíró képviseli.

Jótékony célú hangverseny. A zentai ipartanácsi bizottság 1886. június hó 3-án, azaz áldozó esütörtökön Zentán, a nagyvendéglő üvegtermében, részben az iparisokla felszerelése, részben pedig a jó erkölcsű és szorgalmas iparos-tanulók jutalmazására táncal egybekötött hangversenyt rendez. Misorozat: 1. „Vékony héja van“... Magyar dalegyveleg; éneklő a dalkör. 2. „Norma“ operanyitány: Bellinitől. — Zongorán négy kére játszá: Miklósváry Anna és Miklósváry Jenő. 3. „A holló“. Költemény Poe Edgar Albantól, ford. Szász Károly; szavalja: Czehe Győző. 4. „Ez a világ amilyen nagy!“... Egressy Bénitől; mint ábrándot zongorán játsza: Miklósváry Jenő. 5. „Alarcos bál“... Opera egyveleg. Verdítől; éneklő a dalkör. 6. „Ábránd — Bánkbán dallamaiból“, Székely Imrétől. — Zongorán játsza Róth Nándor. 7. „Három a daru“. Költemény Tompa Mihálytól; szavalja: Harsányi János. 8. „Tanhaúser — dalmok verseny“... Wagner Richardtól; zongorán négy kére játszá: Miklósváry Anna és Miklósváry Jenő. 9. „Csata dal“ — Huber Károlytól; éneklő a dalkör.

Kolluthon — mint levelezők írja — egy odavalló lakosnak három éves üszője egy csoda nagyságu bornyut ellett meg, melynek súlya 56 kgr. vagyis egy régi mázsá volt. A monstnum még az nap megdöglött.

Zsuffa Antal, zombori születésű földünk, ki az itthelyi gimnáziumnak volt tanítványa, a vinkovcei kir. kinest. erdőkerülethez Zsupanjára (Szerémség) erdésznek neveztetett ki.

A szerb egyházi kongresszus. A szerb egyházi kongresszus által kiküldött 15-ös bizottság, mely immár befejezi ülésését, a napokban az „iskolai szabályzatra“ vonatkozó javaslatot tárgyalta és elhatározta, hogy legalább is minden egyházmegyében egy felsőbb leányiskola létesíttessék. Tanítóképezdek Zomborban, Felső-Karlócan (Károlyvárosban) és Pakrácon lesznek. Az iskolai felügyelet helyi, járási és eparchiális lesz, a mely járásban communal iskolák vannak ott a járási felügyeletet a protobresbyterek gyakorolják. — Ugyanezen ülésen Medakovics Bogdán előadó a felsőbb és alsóbb népiskolákról kidolgozott szabályzatot referálta. E szabályzat szerint az oktatás az elemi iskolákban hat évre terjedne s idegen nyelv tanítása teljesen ki volna zárva, a mi által a szerb felekezeti iskolákban a latin írás egészen kiküszöböltetnék. Epp azért kétséget sem szenved, hogy a szabályzat nem fog megerősített.

Vasuti menetrend 1886. évi június hó 1-től

Szegedtől Szabadkáiig.	Szeged	Szeged	Vegyes v.	Szeged
Szegedről indul	3.55	8.10	10.54	7.15
Horgos	4.35	8.43	11.11	7.43
Pálos	5.01	9.14	12.18	8.10
Szabadka érkezik	5.20	9.28	12.35	8.22
Szabadkától Szegedig.	Szeged	Vegyes v.	Szeged	Szeged
Szabadka indul	6.25	2.42	6.55	11.01
Pálos	6.42	3.01	7.11	11.18
Horgos	7.14	3.44	7.42	11.54
Szeged érkezik	7.45	4.20	8.11	12.25
Szabadkától Eszékig.	Vegyes v.	Szeged	Szeged	Szeged
Szabadka indul	6.00	1.55	6.47	11.01
Bajmók	7.01	2.40	7.44	11.23
Militics	7.43	3.10	8.03	11.23
Zombor	8.13	3.32	8.33	11.01
Szt. Iván	8.42	3.53	8.42	11.29
Szóna	9.01	4.08	9.01	11.47
Gombos érkezik	9.16	4.20	9.16	12.02
Erdőd	11.06	5.12	11.06	12.14
Dálya	11.51	5.26	11.51	12.40
Dráva-Szarvas	12.12	5.43	12.12	2.11
Eszékre érkezik	12.43	6.06	12.43	4.07
Eszéktől Szabadkáiig.	Szeged	Vegyes v.	Szeged	Szeged
Eszékről indul	8.20	3.33	12.03	11.01
Dráva-Szarvas	8.48	4.05	12.40	11.01
Dálya	9.10	4.45	1.30	11.01
Erdődre érkezik	9.26	5.00	1.44	11.01
Gombosról indul	10.16	6.36	2.44	11.01
Szóna	10.31	6.56	3.01	11.01
Szt. Iván	10.46	7.17	3.17	11.01
Zombor	11.14	8.18	3.52	11.01
Militics	11.30	8.41	4.10	11.01
Bajmók	12.07	9.35	4.52	11.01
Szabadka érkezik	12.49	10.26	5.41	11.01
Zomborból Budapestig.	Szeged	Vegyes v.	Sz. s. gy. v.	Szeged
Zombor indul	11.14	8.13	3.52	11.01
Szabadka érkezik	12.49	10.26	5.41	11.01
Szabadka indul	2.15	10.50	9.53	11.01
Kis-Körös	4.14	1.31	11.17	11.01
Budapest érkezik	7.30	5.50	1.40	11.01
Budapestről Zomborig.	Szeged	gy. s. sz. v.	Vegyes v.	Szeged
Budapest indul	8.00	2.30	9.15	11.01
Kis-Körös	11.23	4.52	2.32	11.01
Szabadka érkezik	1.03	6.06	5.13	11.01
Szabadka indul	1.55	8.47	6.00	11.01
Zombor érkezik	3.32	11.01	8.13	11.01
Zomborból Zimonyig.	Expressv.	Szeged	gyorvosnát	Vegyes v.
Zombor indul	11.14	11.14	3.52	11.01
Szabadka érkezik	12.49	12.49	5.41	11.01
Szabadka indul	9.39	1.33	6.18	11.01
Csantavér	1.59	1.59	6.54	11.01
Topolya	2.28	2.28	6.52	7.31
Kis-Hegyes-Feketehegy	2.47	2.47	7.11	8.07
Verbász-Kula	3.08	3.08	7.25	8.41
O-Kér	3.27	3.27	7.41	9.10
Kiszács	3.45	3.45	7.59	9.39
Újvidék	11.29	4.16	8.18	10.38
Pétervárad	4.32	4.32	8.27	10.59
Karlóca	4.43	4.43	8.36	11.17
Beeska	5.10	5.10	12.10	11.01
India érkezik	5.25	5.25	9.08	12.34
India indul	5.30	5.30	9.11	12.44
O-Pazua	5.43	5.43	1.05	12.44
Uj-Pazua	5.56	5.56	1.26	12.44
Batajnica	6.07	6.07	1.44	12.44
Zimony érkezik	12.57	6.28	9.53	2.20
Zimonyból Zomborig.	Expressv.	gyorvosnát	Szeged	Vegyes v.
Zimony indul	2.48	6.03	8.22	1.05
Batajnica	8.44	8.44	1.43	1.05
Uj-Pazua	8.55	8.55	2.03	1.05
O-Pazua	9.05	9.05	2.26	1.05
India érkezik	6.45	9.20	2.48	1.05
India indul	6.48	9.25	3.00	1.05
Beeska	7.19	10.10	4.15	1.05
Karlóca	7.28	10.21	4.37	1.05
Pétervárad	7.45	10.44	5.35	1.05
Újvidék	4.23	7.45	10.44	5.35
Kiszács	8.16	11.09	6.11	1.05
O-Kér	8.32	11.29	6.44	1.05
Verbász-Kula	8.46	11.55	7.26	1.05
Kis-Hegyes-Feketehegy	8.46	12.15	7.56	1.05
Topolya	9.05	12.44	8.43	1.05
Csantavér	1.05	1.05	9.17	1.05
Szabadka érkezik	6.08	9.38	1.52	10.00
Szabadka indul	1.55	1.55	10.00	1.05
Zombor érkezik	3.32	3.32	10.00	1.05
Szabadkáról Bajáig.	Vegyes v.	Szeged	Szeged	Szeged
Budapestről indul	9.15	8.00	10.54	11.01
Szegedről	3.55	10.54	11.01	11.01
Eszékről	12.03	8.20	11.01	11.01
Szabadka (vendéglő)	6.40	9.37	11.01	11.01
Csikeria	7.17	3.08	11.01	11.01
Bács-Almás	7.52	3.40	11.01	11.01
Bikity-Borsód	8.28	4.11	11.01	11.01
Baja érkezik	9.10	4.47	11.01	11.01
Bajáról Szabadkáiig.	Szeged	Vegyes v.	Szeged	Szeged
Bajáról indul	10.13	7.14	11.01	11.01
Bikity-Borsód	10.51	7.59	11.01	11.01
Bács-Almás	11.31	8.46	11.01	11.01
Csikeria	11.55	9.15	11.01	11.01
Szabadka (vendéglő) érkezik	12.25	9.50	11.01	11.01
Budapestre	7.30	5.50	11.01	11.01
Szegedre	4.20	12.25	11.01	11.01
Eszékre	6.06	11.01	11.01	11.01

Észrevétel. A kövoren nyomott számok az esti 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik. A vonatok közlekedési ideje a budapesti idő szerint van kitüntetve.

Szabadkán Vajda János költeményeire Milkó Izidor dr. és Miloszávyevits Milán ügyvéd százkét előfizetőt gyűjtöttek.

Halandóság az idei télen. Az egyetemi közegészségtani intézet az idei tél halandóságáról statisztikai kimutatást állított össze, melyből kitűnik, hogy az egész országban a tél folyamán számos járvány uralkodott. A kroup és difteritisz sok helyen mutatkozott járványosan s aránylag nagyobb veszteséget okozott városunkban is.

A belügyminiszter a következő közzétett rendelkezést bocsátotta ki a közigazgatási bizottságokhoz: Az 1877. XX. t. c. II. rész. VI. fejezete értelmében a halottkém által a hullavizsgálat megtörténtével a községi előjárásához teendő jelentés alapján, minden haláleset, községekben a jegyzők, vagy körjegyzők (1877. XX. t. c. 169. §.) városokban az 1877. XX. t. c. 221. §-ához képest rendelt hivatalos közegek által s pedig sürgős esetekben azonnal, nem sürgős esetekben pedig a halottkém jelentése beérkezésétől számítandó három nap alatt (1877. XX. t. c. 223. §.) felveendő és minden haláleset felvétel az 1877. XX. t. c. 227. §-ához képest az illető járásbíróshoz beküldendő. A haláleseteknek a fentebbiekhez képest mikénti felvétele az 1877. XX. t. c. 197. §-a alapján általam 1877. évi november hó 11-én 47046. szám alatt az árvászekék részére kibocsátott ügyrend 142. §-ában (Lásd rendeletek 1877. és 169. sz.) szabályoztatott. A hivatolt törvénynek ugyancsak II. rész VI. fejezete értelmében az esetben, ha a halálesetnek a fentebbiek szerinti felvétele alkalmával az illető közeg annak tudomására jut, hogy gyámhatóság alá tartozó örökösök maradtak, a haláleset még egy példányban veendő fel és ezen a fentemlített ügyrend 143. §-ában előírt módon eszközözendő haláleset felvétel az árvászekékhez küldendő be. Múltán a hivatolt törvény és ügyrend fentemlített részeiben foglalt rendelkezéseknek az a célja, hogy a bírói, vagy gyámhatósági intézkedés alá tartozó örökösödési ügyekre nézve a törvényben előírt eljárás haladéktalanul megindítsák, s múltán a halálesetek felvételére hivatott közegek késedelmissége többször panaszoltatott: a törvény rendelkezései pontos teljesítésének elérése végett a közigazgatási bizottságot felhívom, hogy intézkedjen az iránt, hogy a halottkémekek a halálesetekről beérkező jelentései a községi (kerületi) előjárások által a halálesetek felvételére hivatott közegekkel haladéktalanul közöltessenek, a halálesetek felvételére hivatott közegeket pedig utasítsa, hogy: 1. a haláleset felvételeket, sürgős esetekben azonnal, oly esetekben pedig, melyekben a haláleset-felvételek három nap alatt eszközözendők, ezen három napi idő alatt teljesítsék s a haláleset-felvételeket minden esetben az 1877. XX. t. c. 227. §-ához képest az illető kir. járásbíróshoz haladéktalanul beküldjék. 2. a jelen rendelet harmadik bekezdése eseteiben, a menyében végrendelet nem létezik, a haláleset-felvételeket az árvászekékhez szintén haladéktalanul beküldjék, végrendeletek létezése eseteiben pedig ezeknek az 1877. t. c. 228. §-ához képest a bíróság által hiteles másolatban közlése után, az ügyrend 143. §-ához képest eszközölt haláleset-felvételeket a végrendeletek hiteles másolataival együtt az árvászekékhez azonnal betérjesszék. Felhívom továbbá a közigazgatási bizottságot, hogy a halottkémekek jelentéseinek a községi (kerületi) előjárások által a halálesetek felvételére hivatott közegekkel haladéktalanul közlésére és az utóbbiak teendőinek teljesítésére felügyelni hivatott közegeknek kötelességévé tegye, hogy ha mulasztásról értesülnek az elmulasztott teendők haladéktalanul teljesítése és a hanyagságot tanúsított közegeknek felelősségre vonása iránt intézkedjenek. Végül arra hívom fel a közigazgatási bizottságot, hogy jelen rendeletet, s az annak folytán tett intézkedését a megyei (városi) árvászekékkel, esetleg a megye területén fenálló rendezett tanácsú városok és az 1877. XX. t. c. 174. §-a alapján gyámhatósági jog gyakorlataival felruházott közegek árvászekéivel közölje. Budapest, 1886. évi május hó 12-én. Tiszta.

Beküldetett. Két városatyá, aki a közjövédelmek kezelése iránt jobban érdeklődik, mint a t. tanács, körüljárt a vásáron s bámulva tapasztalta azt a rendtelenséget, azt a fejnélküli, ellenőrizetlen léhaságot, mellyel a városi mértékhatóság a helypénzeket kivette s beszédte. Kiszabta a 20—50 krt önkényesen, ami még hagyján; hanem beszédte anélkül, hogy legalább cédulát adott volna az illetőknek; anélkül, hogy egy falatnyi kontroll lett volna nyomában.

Máshol, ahol bérlő a vásári jövedék, megjárja ez a vízőn előtti eljárás; de Zomborban, egy nagy pótadóval küszködő városban, ily rendszertelen, ellenőrizetlen módot érvényben hagyni: legalább is helytelen eljárás.

A városháza udvarán egy közönséges paraszt méregette Herzog uramnak a gyapjút; mert az arra tartott és fizetett városi közeg jár a helypénzt szedni, vált a táskából vagy a maga zsebéből vegyesen; őrnek ad cédulát, tiznek nem ad; bevesz amennyit lehet, elszámol amennyit tetszik.

Egy önézetes tisztviselő nem fogadhat el pénzkezelést ellenőrzés nélkül, mert — ma kivált — az ily visszás hivatal nyomában a gyanú jár. A sikkasztások, hűtlen kezelések évtizedekben ellenőrizetlenül kezelni a város jövedelmeit már csak — Zombor városánál lehet. Az a két városatyá.

Plébánosi beiktatás. Páncsics Jakab csantavéri plébános most vasárnap tartja meg ünnepélyesen plébánosi beiktatását. A beiktatást barátságos lakoma követi.

Zajonghy Elemér, a mult szini évadban a zombori közönség kedves tenoristája, pár nap óta Zomborban időzik egy vasárnapon rendezendő koncert megtartása végett. A hangversenyen Zajonghy és a műkedvelőkön kívül még a polgári kaszinói dalárda közreműködése is kilátásba van helyezve. Kívánjuk, hogy sikerüljön.

Humanizmus a kihágási bírságpénzek behajtásánál. A belügyminiszter több ízben tapasztalta, hogy a kihágási pénzbüntetések végrehajtása tekintetében egyes hatóságoknál több irányban kételyek fogorogtak fenn s hogy az érintett pénzbüntetések túlszigorú végrehajtása által csekély értékű ingatlanl bíró, különben teljesen tisztességes s kifogástalan magaviseletű polgárok családjaikkal együtt további lét-

fenntartásukban támadtatnak meg s így a kiszabott bírtetés által sokkal súlyosabban terhelhetnek, mint a mennyire azt a büntető igazságszolgáltatás célozza. Ennélfogva az igazságügyminiszterrel egyetértőleg elrendelte, hogy a pénzbüntetések a közzadókra nézve előírt módon hajtsák be, tehát mindazokat az ingóságokat, melyek a közzadókra a záloglás alól ki vannak véve, a pénzbüntetések végrehajtásánál a foglalás alól úgy humanitási, mint nemzetgazdasági szempontokból szintén vonják ki. Különösen hangsúlyozza a miniszter, hogy a pénzbüntetések behajtására irányuló s előre láthatólag eredményre nem vezető végrehajtásokat mellőzzék s ily esetekben haladéktalanul a pénzbüntetés helyett megállapított szabadságvesztést alkalmazassák. A menyiben azonban ezen felül a csekélyebb mennyiségű pénzbüntetés behajtása másként eszközölhető nem volna, mint a szegénysorsu elítelt ingatlanok elárverezése s általában véve az elíteltnek s büntetlen családjának anyagi tönkretétele, vagy további létfenntartásának lehetetlenné tétele mellett, az esetben, tekintve, hogy a büntető igazságszolgáltatásnak egyes egyének vagy éppen azok büntelen családjainak, csekélyebb beszámítás alá eső kihágások miatt való anyagi tönkretétele célja nem lehet, úgy emberségi mint nemzetgazdasági érdekeknel fogva megadható az illető elítelt kérelmére az a kedvezmény, hogy az ingatlan elárverezése mellőztessék és a pénzbüntetést helyettesítő elzárás alkalmazassék.

O-Szivacról írják: F. hó 26-án hajnali 3 és 4 óra között valóságos istenitéleti időt élünk át. Iszonyú robajjal dörgött az ég, villám villámot ért, megeredt a zápor s rémesen hallatszott a jégeső verezése az ablakon. Növelte az általános rémületet, hogy a folytonos sűrű villámcsapások egészen megrendítették a házat alaposul. Csupán bent a községekben hatzoros ütött be a villám s egyedül az isteni gondviselésnek köszönhető, hogy emberélet nem esett áldozatul. Pedig leginkább házakba ütött be; így például Hoffmann Fülöp tanítónál, Vortmann Antal kereskedőnél (itt összetört az összes ablakokat), Körper András kalaposnál stb.; öv. Theodorovits Sándornénál a kúba talált; sőt a r. kath. templomba is beütött, de a kár jelentéktelen, mert csak az ajtókat rongálta össze. A jég sem tett valami nagy kárt a veteményekben, mert nagyon apró volt.

Új vasút megyénkben. Pancsováról a napokban hattagú küldöttség tisztelgett a közlekedésügyi miniszternél a Nagy-Becskerekéről Pancsovára építendő vasút ügyében. E tárgyban Pancsova folyamodott, hogy a kormányengedély csak azon feltétel alatt adassék meg, ha a vonal egyenesen Pancsovára vezetettik, azonfelül pedig Török-Becsenél Feketehegyen (T. Hegyesen) át a magyar államvasúttal az összeköttetés helyreállítatik. Egyébként a közlekedésügyi miniszter figyelmébe egy titel-újvidék-pancsovai vonal is ajánlott.

Ritka becsületesség. Folyó hó 23-án — mint a „Szabadkai Hirlap” írja — egy ismeretlen egyén jelent meg Hacker Lipót helybeli szabó boltjában. Bemutatta magát s beszéd közben kinyilvánította, hogy ő 22 évvel ezelőtt 100 frtnyi ruhákat vett hitelbe. Sirva kért bocsánatot, hogy ez id-ig kötelezettségének nem tehetett eleget, jelenleg azonban adósságát kamatokkal együtt ki akarja fizetni. A szót tett követte. A hiteltelnek azon nyilatkozata után, hogy kamatokat nem vesz tőle, a tőkét kiegyenlítették. Ennek a becsületes szabadkai születésű embernek a neve: Zambela József, ki jelenleg Makón lakik s mint molnársegéd 30 frt havi fizetéssel van alkalmazva.

A községi faiskolák.

Mióta a községi faiskolák felállítására, kezelésére és azok felett gyakorlándó felügyeletéről szóló megyei szabályrendelet hoztatott, azóta minden kezdet nehézségein túl vagyunk. E szerint a faiskolák állásának megítélésénél főfigyelmem oda irányul: miképen működik az illető faiskola, hogy célját tökéletesen elérje vagy legalább megközelítse. A végső cél pedig, tudjuk, hogy kétféle. Azok számára, a kik a faiskola céljáról tiszta és teljes fogalommal nem bírnak, ime a faiskola célját a megyei szabályrendelet szellemében és a dolog természeténél fogva meghatározom.

1. Hogy az illető község lakói nemcsak faiskolával lassa el. Ebből kifolyólag feladata, minél több gyümölcsfát tenyészteni. Ezen fászkák aztán a lakoságnak akár nagyon olcsó áron adassanak el, akár ingyen osztassanak szét. Legjobb volna ugyan annyi fászkát produkálni, hogy minden háznak jusson legalább 1 drb — ingyen.

2. A selyemtenyésztés érdekében eperfákat tenyésztesse a faiskola, hogy az utcák, utak és közterek eperfákkal beültethetők legyenek.

Amint tehát látjuk, a faiskolára egy nemzetgazdasági kérdés megoldása vár. Ha e szerint azon kérdés merül fel, mely község faiskolája jó? a felelet csak az lehet, a melyikből minél több fászka a lakosok közé jut és honnan minél több szederfa az utak és az utcák szegélyezésére kikerül. Hogy a faiskola szép, az már ma nem elegendő; ezen jelző mellett kell hogy álljon: „céljának megfelelőleg működik.” Nézetem szerint minden községi faiskola akkor fog céljának megfelelőleg működni, ha évenként legalább 1000 drb gyümölcsfászka a község lakóinak kiosztható létszám és legalább 500 drb szederfa kiültethető.

Az idej tavaszi látogatásom alkalmával örömmel meggyőződtem, hogy a felügyeletre bízott községi faiskolák a fentebbi célt elérni, illetve megközelíteni teljes erővel törekednek és konstátálhatom, hogy nagyobb részt szép eredményt bírtak felmutatni. Így első helyen ki kell emelnem Csávoly község faiskoláját. Ezen kitűnően kezelt faiskolából eladva lett tavaszkor 516 drb gyümölcsfászka, melyért 191 frt 35 kr bevételzetetett. Az utakra utolsó két esztendőben 340 drb szederfa kiültetve lett. Találhatik ott 5120 gyümölcsfászka, melyből 2584 drb nemesített. A község elöljárósága, nevezetesen Auer Ferenc jegyző és Michler Sebestyén tanító urak tevékenysége e tekintetben elismerésre méltó. Fogadják a fentnevezett urak ezen helyen is forró köszönetemet, hogy a szabályrendelet intencióját és ebből kifolyó utasításait oly kézzelfogható módon megvalósították.

Almás község faiskolájából eladva lett 511 drb gyümölcsfászka, melyért 65 frt bevételzetetett. Szederfából két esztendő alatt 120 drb lett kiültetve. Van 2935 drb gyümölcsfászka eseméteje, melyből 2100 darab nemesített. A faiskola állapota jó.

Madaras község faiskolájából eladva lett 348 drb és 187 drb ingyen lett kiosztva. Az eladott fászkából bevételzetetett 69 frt 60 kr. Szederfából 36 darab lett kiültetve. Van 2490 darab gyümölcsfászka eseméteje, melyből 2220 darab nemesített.

Kunbaja község faiskolájából eladva lett 90 drb, melyért 8 frt 51 kr. bevételzetetett. Szederfa kiültetve lett 250 drb. Van ott 1260 drb nemesített gyümölcsfa.

Madaras és Kunbaja községek faiskolái jól kezeltetnek és legszebb reményre jogosítanak fel.

Felső-Szt.-Ivánon a körülmények a faiskola kifejlődését több évre hátravetették. Horváth Máté jegyző lelkesen karolta fel az ügyet. Sem fáradságot sem költséget nem kímélt; de fájdalom sypsihusi munkát végzett. Az egész mondhatom odaadó törekvés hajótörést szenvedett azért, mert a faiskolaterület a gyümölcsfa tenyésztésére teljesen alkalmatlan. A hatóság el is rendelte, hogy a község új faiskolaterületéről gondoskodjék, mely e nyáron a földtagosítás alkalmával, mely ott éppen most folyamatban van, kiméretik.

Ezen mostoha viszonyok azonban mitsem vonnak le Horváth Máté jegyző ur érdemeiből; mert dacára a teljes alkalmatlan talajnak, tavaly 181 darab gyümölcsfa ültetett ki és 85 darab szederfa az utak szegélyezésére fordítottak.

Bajmok község faiskolája is az adott körülményeknél fogva elmaradt, mert sajnos az ottani volt kertész nagyon keveset gondolt a fák tenyésztésére. Az egész 4 kat. holdból álló területet ugyanis saját hasznára fordította. Sem magágy, sem vadonc ott található nem volt.

De ezen sajnos állapotnak most vége. Rédei jegyző erélyes fellépésének köszönhető — ki az ügyet lelkesen felkarolta — hogy a kertészt elbocsátotta s új kertészt állíttatott be. Ennek kötelességévé tétetett az egész szép területet gyümölcsfákkal és szederfákkal beültetni és így az egész területet fokoztatva kizárólag a fák tenyésztésére használni. Van most magágy is, melyből majd sok ezer vadonc kikerül és így a faiskola szebb jövőnek néz elébe.

Miklósi Pál,
kep. polgári isk. tanár,
járás faiskola-felügyelő.

Ó-Becse, 1886. május 25.

Az ó-becsei ugynevezett „postaföld”.

Ó-Becse községben a járásosztás kérdése azon stádiumba lépett, melyből már inkább a fel, mint a fel nem osztást lehet alaposan következtetni; eskis a mikor? levén bizonytalan, Isten és emberi törvények tehát azt parancsolják a községnek, hogy ezen hajótöréssel bátran egybeazonosítható veszedelem folytán mentse meg azt, ami megmenthető, jogaiól egy hajszálnyit se engedjen el s minden tekintetben azon legyen, hogy magának a község érdekei előmozdítása céljából minél többet megtarthasson. Mikor a haldandó anyagi körülményeknek örvendő, de bármilyen okból az anyagi tönk szélére jutott egyén csak úgy fülhegygyel értesül arról, hogy valami véletlen örökségre van kilátása, minden módot, eszközt felhasznál arra nézve, hogy ezen örökségéhez hozzájuthasson. Így történt ez most Ó-Becse községgel, amely egykoron, nem is oly régen, az egész országban, de mondhatni az egész világon, mint község, anyagi körülményeinek fényes voltánál fogva, párját ritkította. Hogy áll azonban most? hol a fényes jövedelem? hol a megtakaríthatott vagyon? elment, elrepült, eltűnt, de helyébe lépett az ugynevezett hiteloperáció, még pedig oly alakban, hogy a pár év előtt szerzett nagy adósság kamatait majdnem új kölcsönrel képes csak fizetni. A sötét jövő hányadik századában fog ismétlődni az, ami nem rég történt, hogy Ó-Becse község városház építésre, kövezésre, ugyszólván szeszereket fordítottak, közművelődés céljából sziate igen tetemes összegeket áldozott? A későbbi nemzedék ezen régi dicsőségről csak mint valami legendáról fog tudomással bírti, mert ezen fényes állapotot, tekintettel a nagyon gyorsan bekövetkezett sötét állapotra, azt hiszem nem igen iparkodik Ó-Becse község majdnem történetébe érve vésvé az utókor számára megörökíteni. Denique a könnyelmű gazdálkodásnak rendesen ilyen következményei szoktak lenni s ezen már segíteni nem lehet, most már csak a netán kinalkozó újabb jövedelmi forrást kell megragadni s minden törvényes eszközzel megtartani.

Ilyen forrásul kínálkozik az ugynevezett postaföld, a mi igaz ugyan, nem valami nagyon jelentékeny földterület, ha a községnek egykori fényes viszonyait tekintjük, de elég jelentékeny a mostani sötét viszonyokhoz képest. E postaföldet a község akkori időben, mikor a postaállomások ritkábbak voltak, mint jelenleg; mikor az ember hosszú során a községeknek keresztül utazott a nélkül, hogy postát talált volna, a közlekedés előmozdítása céljából, különösen mikor még a költséges ugynevezett diligencseok jártak, a k. kincstárnak 48 kerületi láncc földet ajánlott fel haszonélvezetül. Ezen föld 1600 □ ölével számítva 66 holdat tesz ki, jelenlegi haszonbéré tisztán 1800 frt. Ez a föld volna az, melyet most a községnek visszanyerni nagyon óhajtható és kötelessége volna, de még az alkalom is a legkedvezőbb és úgy jogi, mint méltányossági szempontból kivihető is. F. évi május 1-seje óta a régi posta helyébe k. állami posta lépett, az pedig köztudomás, hogy az ilyen posták a közönség legcsekélyebb megterhelése nélkül — még a levelek és küldemények kézbesítéséért sem fizettetvén egy krajcár sem — mert a kir. kincstár terhére végzik a nagy közönség javára teendőiket; ezeknél igazolva levén az, hogy az országnak a postai közlekedésnél — ha anyagi karral is — nem szabad a financiális célt tekintenie. Ez az egész országban így van, nagyon szomorú volna ha Ó-Becset az ország mostoha gyermekének kellene tekinteni, ha csak ő volna köteles a fenti célhoz évi 1800 frttal járulni, különösen akkor, mikor néha még tisztviselőit sem képes pontosan fizetni. Hogy a kir. kincstár is abban a nézetben van, hogy ezen föld postai célokra már nem szükséges, onnan is kitűnik, hogy a posta-

...va lett 511 drb
 ...zettett. Szedert
 ...kiültetve. Van
 ...ból 2100 darab

...va lett 348 drb
 ...eladott fűcskák-
 ...rűből 36 darab
 ...mőlesfemetéje,

...va lett 90 drb,
 ...zederfa kiültetve
 ...tett gyümölcsfa.
 ...aiskolái jól ke-
 ...anak fel.

...k a fűcskák ki-
 ...áth Máté jegyző
 ...fűcskákot sem
 ...siphusi munkát
 ...ő törekvés hajó-
 ...lateralület a gyű-
 ...lan. A hatóság
 ...iskolaterületrol
 ...gositás alkalmá-
 ...van, kiméretik,
 ...mitem vannak
 ...mert dacára a
 ...181 darab gyű-
 ...zederfa az utak

...adott körülmé-
 ...az ottani volt
 ...tenyésztésével.
 ...t ugyanis saját
 ...vadonc ott ta-

...t vége. Rédei
 ...ki az ügyet
 ...elboacsajtotta s
 ...gévét tétetett az
 ...és szedertákkal
 ...nkint kizárólag
 ...ost magágy is,
 ...és így a fűcs-

Miklós Pál,
 ...polgári isk. tanár,
 ...fűcskák-felügyelő.

...6. május 25.
 ...postaföld".

...kérdése azon
 ...a fel, mint a
 ...zetni; csakis
 ...beri törvények
 ...gy ezen hajó-
 ...edelem folytán
 ...ajból egy haj-
 ...intetben azon
 ...i előmozditha-
 ...n. Mikor a baj-
 ...endő, de bármi
 ...gyén csak egy
 ...véletlen örök-
 ...őzt felhasznál
 ...ozzájuthasson.
 ...amely egy-
 ...ban, de mond-
 ...yagi körülmé-
 ...kította. Hogy
 ...m? hol a meg-
 ...eltűnt, de he-
 ...ió, még pedig
 ...tt nagy adós-
 ...es csak fizetni.
 ...isméltetni az,
 ...zség városház
 ...et fordíthatott,
 ...es összegeket
 ...gi dícsőségről
 ...omással birni,
 ...nagyon gyor-
 ...szem nem igen
 ...ténésze érebe
 ...i Denique a
 ...yen következ-
 ...ni nem lehet-
 ...ő újabb jöve-
 ...den törvényes

...vezett posta-
 ...on jelen-
 ...ves viszonyait
 ...ni sötét viszo-
 ...akkori időben,
 ...k, mint jelen-
 ...zségeknél ke-
 ...alált volna, a
 ...en mikor még
 ...ak, a k. kincst-
 ...fel hasznélve
 ...va 66 holdat
 ...00 frt. Ez a
 ...szanyerni na-
 ...ég az alkalom
 ...yossági szem-
 ...a a régi posta
 ...köztudomásu,
 ...kelyebb meg-
 ...küldemények
 ...r sem — mert
 ...zönség javára
 ...hogy az or-
 ...anyagai kárral
 ...tenie. Ez az
 ...olna ha O. Be-
 ...ene tekinteni,
 ...vi 1800 frttal
 ...g tisztviselőit
 ...r. kincstár is
 ...postai célokra
 ...hogy a posta-

szállítást s ugyanakkor a kérdéses föld hasznélve-
 ztét is a volt postamesternek adta át, azonban a szá-
 lítás oly összegért, a melyből éppen ki nem tűnik az,
 mint ha a kérdéses postaföld jövedelme abba betuda-
 tott volna, tehát az a volt postamesternek hosszú
 évek során tanusított bűgő, szorgalmas, lelkiismer-
 tetes hivataloskodásáért mintegy jutalmul adatott a
 kir. postaigazgatóság által. De ha tekiütjük az évek
 hosszú sorát, tehát ezen hosszú éveken át a kérdéses
 földből produkált jövedelmet, bizony az nagyon köny-
 nyen elérte a néhány ezer frt összeget és ez, azt hisz-
 sük, igen szép jutalom olyan valamiért, a mi külön-
 ben is kötelesség. Nem szándékunk a volt postames-
 ter érdemeiből egy hajszálnyt sem levonni; elismer-
 jük, hogy ő a közügyek terén mint községi, megyei
 képviselő s a kovili telepek elnöke fáradhatlan buz-
 galommal, lelkiismerettel működik, postáját és távir-
 dáját annak idején a legszebb rendben tartotta fenn,
 most pedig mint távirtdaírónk is csakis díszére válik
 községünknek. Azt hisszük nem tévedünk, ha azt ál-
 lítván, hogy ő maga is abban a nézetben van, hogy
 a kérdéses földet a kincstár most már teljesen nélkül-
 űzhető, az visszaadandó az örökösödési törvények
 értelmében a felmenő ágbeli örökösnek, ez pedig nem
 más, mint O. Becse községe. Ezt onnan is gondoljuk,
 mert községünk java iránt a legmelegebb érdeklődés-
 sel viseltetik s mint községi képviselőnek szinte azon
 kell lennie, hogy a község jövedelemforrásai csakis
 szaporodhassanak, de még azért is, mert e földet fé-
 nyes anyagi körülményei között ő maga is nélkülözheti.

E kérdés volt legközelebb a községi képviselő-
 testületi ülés egyik tárgya, a mikor az ügy vélemé-
 nyezés végett a jogügyi bizottsághoz utasított.

Eunyt tartottam szükségesnek felemlíteni; tá-
 vol levén tölem személyeket a legesekeylebb mérvben
 is sérteni, csakis községünk java és nyomorult anyagi
 helyzete készitvén erre.

Memozstó.

Én türök, megbocsátok: szeretek...

Mindjárt jobb lennél, oh te nagy világ!
 Ha jobbak volnának az emberek.
 Ha az, ki rád kigyót-békát kiált,
 Nem volna sok, de sokkal kevesebb.
 Nem a világot kell gyűlölni annak,
 Ki meggyűlölte már az életet,
 Hanem csak azt az embertársadalmat,
 A melyben nincs már emberszeretet.

Oh, a világ most is csak oly dicső,
 Olyan remek, mint egykor, hajdanán.
 A napsugár most is ragyogni jó,
 Most is szíveből zeng a csalogány.
 Itt lombsugás, ott zúgó vihar, orkán,
 Lenn fénybogár, villám az égen át,
 Oh, lenn a síkon, vagy fenn a hegy ormán,
 Halandó! élvezd, bámuld e csodát!

De sok halandó gögös, büszke lény
 És szívtelen, bár szíve van neki;
 Hogy csüng a sár, a por, a föld színén!
 Mert sok a jó itt s a jót szereti.
 Mind érzi ezt a szíve, de nem érzi:
 Mi az, ha szenved embertársa itt.
 Nem könnyít sorsán, hanem még tetézi,
 Dölyffel tetézi annak kínjait.

Nem a világot kell gyűlölni hát;
 Bűnös nem ő, csupán az emberek.
 Dicső, magasztó: ez a nagy világ!
 Nagy összhang, fény, erő: nagy szeretet.
 E millió parány, e szertemálló
 És mégis összetartó ós anyag —
 Élet- s halállal örökön munkáló
 Istenerőtől oly dicső alak!

Dicső, dicső vagy végtelen világ!
 Nagy összhang, fény, erő, nagy szeretet.
 Hanem sok ember, ki önzésből áld
 S aztán megátkoz, törpén szenvedeg.
 El tölem gyűlölet, gög, szívtelenség!
 Jertek keblemre: nő és gyermekek!
 Veletek: bennem az egész mindenség!
 — Én türök, megbocsátok: szeretek.

Dömötör Pál.

A közönség köréből.

Bács-Bresztovác, 1886. május 28.

Tekintettel arra, hogy a „Bácska” 39-ik számá-
 ban megjelent, s a bresztováci iskolákra vonatkozó
 tudósítás beküldöje én vagyok: engedje meg tisztelt
 szerkesztő ur, hogy ugyancsak a „Bácska” 41-ik szá-
 mában megjelent, arra vonatkozó replikára — kápe-
 latosan a szerkesztői üzenetre is — néhány szerény
 megjegyzést tehessék, ha másrészt nem is, úgy ön-
 igazolásom céljából.

En soha sem adtam — és nem is adok — oly
 nézetnek kifejezést, mely szerint az iskola jóságát an-
 nak jellegétől tételezném föl; de igenis az ott ural-
 kodó rendszertől, és azon intézkedéstől, kik ezen rend-
 szert követik. Nekem iskola az egyik, iskola a másik;
 barátom az egyik, barátom a másik; de legnagyobb
 barátom az igazság! És ezt igazolja azon tény, hogy
 a helybeli szerb felekezeti iskolában megtartott vizs-
 gálatok alkalmából én voltam az első, aki ezen iskola
 vezetőjét hazafiás irányu működéséért a nyilvánosság
 előtt megdicsérem; de megteszem ezt bármely isko-
 lával, ahol a főcél a magyar állameszt megvalósítása
 — fűltve, ha erről személyesen győződöm meg. Viszont
 azonban megrovandónak tartom mindazon iskolákat, a

melyek a törvények kijátszásával másoknak is rossz
 irányu működésre adnak példát, és ahol a főcél lenni
 saját érdekükben, a közönség rovására.

Ép ezért osztom én is tek. szerkesztő ur nézetét
 az iskolák egyesítésére vonatkozólag — levén ez ma-
 gamnak is mindig főüdvösem. Hiszem erősen, hogy
 az az idő már nincs messze.

Ami Bartl ur megjegyzéseit illeti, azokból első
 sorban arról győződtem meg, hogy az általa említett
 tudósítást vagy nem olvasta el, vagy nem ért magya-
 rul; de ami még valószínűbb szándékosan elferdíté.
 Nem talál ő abban egy betűt sem a kath. iskolák el-
 len; mert hisz azon állításomat, „hogy csak a köz-
 ponti községi iskolák tanítói részesültek teljes elismer-
 résben” megróttam egyuttal a központtól távol
 eső községi iskolát is. Már most hol van itt a
 részrehajlás? Mert ugyilatom Bartl ur erővel ezt
 akarja reám ostromolni.

A tény az, amit Bartl ur is elismer, hogy a
 segédtanfelügyelő ur a nevezett iskolák kivételével sehol
 sem volt megelégedve; már pedig egy oly tanterfű
 véleménye, kinek szakavatottsága a magas kormány
 által lön elismerve kineveztetése által, és akinek egy
 csepp oka sines a részrehajlásra, felette áll min-
 denkor az olyan mondvaesinált szakemberek, mint
 Bartl ur és hozzátartozói véleményének. És ezt még
 az olyan „Cicero pro domo sua” fele dícsénekek sem
 fogják megcáfolni, mint amilyeneket Bartl ur iskoláira
 elzengedezett.

Magától következik tehát, hogy ott, ahol nincs
 siker, hiányzik a szigor és buzgalom. E kétfő nélkül
 nincs áldásos működés. Ezt pedig a hazafiasság mindig
 megköveteli. Tehát több hazafiasságot! Tetszik látni,
 hogy az, amit kértem nem volt ok nélkül kérve, és
 amit mondtam, nem volt ok nélkül mondva. Mert nem
 elég az, hogy ha önök saját magukkal vannak meg-
 elégedve. Mi is szeretnénk rólnk hasonlót mondani.

Kár volt tehát ezért megharagudni, vagy leg-
 alább haragot mutatni, mert arról tartják azt, hogy
 nincs igazza. De különösen nincs igazza, midőn iskoláik
 túltömöttségének okát a községi iskolák rossziaságában
 keresteti a szülőkkel. Mert ha őszinte akar lenni, ugy
 bevallotta volna, hogy csak azért — és ezt nemcsak
 én, de mások is hallották — mert náluk, ha ok nélkül
 ki- vagy elmaradoznak, nem lesznek a szülők beje-
 lentve megbüntetés végett. Ép ezért nem tartom hely-
 valónak azt, hogy Bartl ur igazságszeretetet kér
 tölem, attól, aki kötelességének fogja ismerni mindig
 — és ezt eddig is tévé — követni azon utat, amely
 a törvény korlátait nem lépi túl, de reservatio men-
 tálisokkal nem él.

Koráni Kálmán.

Nyilatkozat.

A „Bácska” május 25-én megjelent 41. számának
 szerkesztői üzenetében olyan dolgok fordulnak elő,
 melyek homályt vetnek a kath. iskolára s azért ok-
 vetetlenül magyarázatot igényelnek. Egy vidéki tár-
 saságban fölolvastatván a tek. szerkesztőnek üzenete,
 mindenki osztatlan elismerést szavazott a tek. szer-
 kesztő urnak. Kételey támadt azonban, vajjon igazak-e
 azon vádak, melyek ott idéztettek? Ezekre akarok
 röviden válaszolni.

1. „Ha igaz, hogy egy felsőbb osztályban nem
 tudták „Róma vagy Apatin-e?” hazánk fővárosa, az
 baj.” Igaz, előfordult ezen eset, de egészen másképen,
 mint azt a tudósító beküldte. Az eset a következő:
 A 3-ik osztály, — tehát még nem felső, mint a tudó-
 sító írja, hanem csak középosztály — övendékei csak
 is Bács-Bodrogh vármegyét kerületi felosztásaival, vá-
 rosaival stbi tanulták. A többi között azt is tanulták,
 hogy Bresztovác, mint szülőföldjük, az apatini
 szolgabírói kerülethez tartozik, mely kerület-
 nek főhelye pedig Apatin. A gyermekek ezt jól tud-
 ták s midőn én, ki nem vagyok földrajzi tanítójuk,
 véletlenül azt kérdeztem tőlük, hogy mely város ha-
 zánk fővárosa? a gyermekek nem értették a kérdést,
 vélvén, hogy a kerületnek főhelyét kérdezem, termé-
 szetesen azt válaszolták, hogy Apatin, a miben igazuk
 is volt. Ez a tényálladék. Ebből pedig érvet ková-
 csolni a kath. iskolák ellen, nagy szellemi gyöngé-
 ségre vagy rosszakaratra mutat. Ezek után kérdem a
 tisztelt olvasó közönséget, ki érdemel nagyobb szé-
 gyent, vajjon az illető gyermeke-e, a ki nem tanulta
 azt, amit tőle kérdeztek, vagy az illető tudósító e, a
 ki felnőtt létére még azt sem tudja, hogy arról, a mit
 a tanuló nem tanult, számot sem adhat. Ezt akartam
 ama kérdésre „ha igaz” felelni.

2. „Az is helytelen lehet, ha díjakat osztanak ki
 s azokkal nem a magyar nyelvi haladást jutalmazták
 első sorban.” Itt igen jól megkülönböztette a szer-
 kesztő ur „helytelen lehet”, hogy pedig helytelen
 volt-e az a mit tettem, itélje meg a tisztelt olvasó
 közönség.

Nekem mint katakétának első és főfeladatam a
 gyermekeket vallásosan, erkölcsösen nevelni. Ezt senki
 kétségbe nem vonhatja. Midőn pedig én azon gyerme-
 keket, kik a vallástan tanulásában s jó erkölcsi vise-
 letük által különösen kitűntek, megjutalmaztam, ezt
 úgy hiszem egy művelt ember sem fogja kifogásol-
 man venni. A cél nemes, az eszközök kifogástalanok,
 mert úgy hiszem fáradságom által szerzett pénzemmel
 én rendelkezem egyedül.

Nekem mint katakétának mi közöm más tanító
 tantárgyához, miért jutalmazzak meg egy olyan ta-
 nulót, aki a magyar nyelvben kitűnik, de tantárgya-
 mat elhanyagolja, vagy pedig erkölcsi viselete ellen
 alapos kifogásom van? Nem látok ebben rációt. Ót
 tanuló tanulta nálam egyik kath. iskolában a kátét
 magyarul.

3. „Legjobb volna sorsot húzni arra, hogy mely-
 lyik irány legyen egyedül divatban.”

A sorshúzásra mi katolikusok semmi szin alatt
 nem egyezünk s nem is egyezhetünk bele, és pedig:
 a) azért, mivel a kath. iskola volt egyedül ele-
 jétől fogva, erről pedig csak úgy könnyedén lemondani,
 amnyi volna, mint Judás szepere vállalkozni.

b) Sem a katolikusok többségének, sem a szer-
 beknek nem kell községi iskola, ezt a számok bizo-
 nyítják legjobban. A kath. iskolákban van 385 gyer-
 mek, a községi iskolákban van 292 gyermek.

c) Ellenfeleink sem akarnak felekezetenküli,

confessionslos, hanem „katolikus községi iskolákat”
 ilyeneket pedig a törvény nem ismer. Ha tehát kath.
 községi iskolákat akarnak, térjenek ők vissza oda, a
 honnét elszakadtak.

Ezek észrevételeim.

Bresztovác, 1886. május hó 27-én.

Jauch Ferenc,

kath. iskolásközi jegyző.

Naptár.

Junius

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestans naptár	Görög-orosz naptár
1 Kedd Pamfil	† j.	Nikodém	20 Talalé
2 Szer. An.-M. nap.		Efraim	21 Konst. és Ilona
3 Csüt. Aidozó csüt.		Aidozó csüt.	22 Aidozó csüt.
4 Pént. Quirin vt.		Karpác	23 Mihály pk.

Felelős szerkesztő: Dr. MOLNAR ISTVAN LAJOS.
 Laptulajdonos és kiadó: Bittermann Nándor.

HIRDETÉSEK.

3355. sz.
 Kig. 1886.

Pályázati hirdetmény.

Káty községében megürült s 400 frt évi
 fizetéssel javadalmazott aljegyzői állás választás
 útján leendő betöltésére határnapul folyó évi
 junius hó 18-ik napjának délelőtti 8 órája tü-
 zetik ki.

Miről a pályázni szándékozó okleveles jegy-
 zők oly felhívással értesítettnek, miszerint kér-
 vényeket a magyar, szerb és német nyelv tu-
 dásat igazoló okmányok kapcsán alulírott szolg-
 gabírósnak folyó évi junius hó 17-ig bezáró-
 lag nyujtsák be, mert a később beérkezettek
 tekintetbe nem vétetnek.

Titeli szolgabírósnak, Titelen, 1886. május
 hó 29-én.

Dr. Nagy,

szolgabíró.

3-1

1910. szám.
 1886.

HIRDETMÉNY.

Mellyel Bezdán mezőváros elüljárósága
 ezennel meghirdeti, hogy a város közönsége
 tulajdonát képező s a község egész bel- és kül-
 területére kiterjedő bor és pálinka italméresi-
 jogot, a nagykorcsma, a dunai révesárda és a
 kozorai csárda épületekkel együtt, az 1887-ik évi
 ápril hó 1-ső napjának reggeli 8 órakor kezdődő
 három egymásután következő évre, f. é. ju-
 nius hó 17-ik napjának délutáni 2 óra-
 kor, a község háza tanácstermében nyilvános
 árveresen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe
 kiadja.

Ezen jog a község belterületén 17 korcsma-
 ban és külterületén 3 csárdában gyakorolható.

Minden egyes korcsma külön lesz árve-
 rezve, azonban az árverés megkezdése előtt 10
 százalék bánatpénzzel ellátott zárt írásbeli aján-
 lat is adható be külön-külön minden egyes
 korcsmára és egy összegben valamennyire is.

Az összesnek a kikiáltási évi ára 11,650 frt.

Az árverés leütés után azonnal kötelezi az
 árverezőt, a községet azonban csak a képviselő
 testület jóváhagyása után.

A részletes föltételek a régiek, s ezek be-
 tekinthetők a község háza tanácstermében a nap-
 nak bármely szakában.

Kelt Bezdánban, 1886. évi május hó 24-én.

Bosnyák János, Esztori Gáspár,
 jegyző. 3-3 bíró.

661. szám.

Kolluth község Elüljárósága.

1886.

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott Kolluth község elüljárósága ré-
 széről ezennel közhírré tétetik, miszerint Kolluth
 községében épült 3 tantermű iskola részére meg-
 kívántató mennyiségű iskolai padok elkészítte-
 tését árlejtés útján biztosítani óhajtja.

Árlejtési határnapul f. évi junius hó 12-ik
 napjának reggeli 9 órája Kolluth község házá-
 nál tüzetik ki, mely alkalommal ugy a padok meny-
 nyisége (körülbelül 54), valamint alakja, az ár-
 lejtési feltételek és költségelőiránnyal közöl-
 tetni fog.

Kikiáltási ára a 400 frtot meghaladandja.
 Mire vállalkozni szándékozók ezennel tisz-
 telettel meghivatnak.

Kolluthon, 1886. évi május hó 26-án.

Schwerer Lajos 3-1 Urban Antal
 jegyző. bíró.

Árverési hirdetés.

A kulai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi Klumpner András vepróváci lakos végrehajtható Sebők János vepróváci lakos végrehajtást szenvedő elleni 243 frt 70 kr. tőkekövetelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a kulai kir. járásbíró) területén lévő, Vepróváci községben fekvő, a vepróváci 13. sz. tjkvben A. I. a. foglalt, Sebők János nevén álló 13. hr. 12. öi. sz. ház és beltelekre az árverést 400 frtban ezenel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1886. évi július hó 7. napján délután 3 órakor Vepróváci község házában meg-tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át 40 frt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazság-ügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-szerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kulai kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál 1885. évi december hó 31-én.

Sztójkovits György,
kir. aljbíró.

3-2

Árlejtési hirdetés.

A szent-tamási szerb gör. kel. hitközség templomát belül és kívül kijavítani óhajtván, arra ezennel pályázatot hirdet.

A kőművesi munka és az ahhoz szükséges-
lendő anyag ára o. é. 867 frtban állapított meg.

Az árlejtési feltételek, valamint a költség-előirányzat, mindenkor a hitközség hivatalos helyiségében megtekinthetők.

Felhívtnak tehát a vállalkozó urak misze-
rint a folyó évi június hó 15-én (3-án az ó-naptár számítása szerint) d. e. 8 órakor a hitközség hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árlejtésen megjelenni sziveskednének.

Minden pályázó köteles az árlejtés előtt a fent megállapított összegnek 10%-át bánatpénz fejében letéteményezni.

Alexievits Mita,
elnök.

2-1

Tanoncnak ajánlkozik egy jó házból való, 13 éves ifju, ki

a magyar, német és dalmát nyelvet beszéli, fűszer-, vas- vagy vegyes-kereskedésbe. Közlebbi értesítést ad a krusevlyai jegyző.

3-3

Harkányi gyógyfürdő
Magyarország, Baranyavármegyében.
fürdőidény május 1-től szeptember 30-ig.

Habár ezen fürdő hírneve oly hosszú évek lefolyása óta szüntelen kiváló gyógyerőmennyel által meg is lett ala-
pítva, mégis a fürdőigazgatóság sok évi tapasztalat alapján kijelentheti, hogy ezen esodaszerü gyógyfürdónál ezerek és
ézszeresebb és legnehezebb betegségekben is egészségüket és épségüket visszanyerék, a miért is a legnagyobb
É fürdő a maga nemében egyedül; minden máskor helyül, akár külföldi hason gyógyfürdőt gyógykezelés tokin-
télben felelő; amit külföldben az évtől-évre szaporodó vendégek száma is bizonyít.
Ezen 500 ft. természetes meleg ártói kénforrás kútna gyógykezelés hatással bír **caézos kőszvény, görvélly-
idült bőrkütségekre, aranyér, nőbántalmakra, fogamzasi hiányok, sebészek, daganakok és higanyos gyógy-
szerek által okozott mérgezesékre, továbbá máj-, lép-, általán. mrigly daganakokra, nehéz hallás, idült szem-
bajok és ivarászervi bántalmak ellen.**
Az utazásra ajánlott Budapesti-pesti vasút, vagy a Dél-pesti buda-pest-kamizsa-harcsi vonal, állomás: Pócs;
alföldi vasút Eszékben át Villányig, Mohács-pesti vasút, állomás: Villány.
Posta- és távirat-állomás.
Bővebb tudósítást a legnagyobb készséggel dr. Heller József rendes fúrdőorvos nyújt.
Harkány, 1886. május 1.

A fürdő-igazgatóság.

Harkányi gyógyfürdő. 12-1

BENGYEL FERENC EKE- KÉSZÍTŐ ESZÉK, Alsóvároson.

Legjobb járatú kovácsolt **vasekék** valódi két acél éllel és acél kormányval ellátva, melyek saját szerkezetü vasprémmel lesznek átalakítva, az acél kormányok végleg nem erősít-
tetnek reá, hanem csavarral vannak megerősítve és így romlás esetén könnyen levehetőek.

Kettős eke kiemelövel, tartalékos két acél vassal. Ára 40 frt.
Irtó eke szinte kovácsolt. Ára 16 frt.

1-ső számú szántó eke hozzá srófolt acél talppal. Ára 15 frt.
1-ső számú szántó eke egyszerű talppal. Ára 14 frt.

2-ik számú szántó eke. Ára 13 frt.
3-ik számú szántó eke. Ára 10 frt.

Minden egyes ekéhez egy **tartalékos acélvas** adatik.
Taliga bármelyik ekéhez, száraz, egészséges kőris fából tartósan készítve. Ára 6 frt.

Kukorica töltő kapával együtt, erős szerkezetü. Ára 15 frt.
Készítik **taligát** olyan szerkezetü géppel, mellyel szántáskor a kukoricát egyszersmind
vetni is lehet. A gép le is vehető és a tartalékos tengely beletehető, mely után a taligát közün-
séges szántásra is használhatni. Kisbirtokosoknak igen ajánlható.

Hozzá tartozó **vas- és farészek** a legjobb anyagból saját műhelyemben gondosan
készítettnek.

Elfogadok minden néven nevezendő javításokat a legpontosabb szolgálat és legjutá-
nyosabb áron.

Levél általi rendelvényeket minden irányba hajón vagy vaspályán, nagyban vagy
egyenként gyorsan szállítok.

Levél cím: **BENGYEL FERENC eke-készítő Eszék, Alsóvároson.**
Sürgöny cím: **BENGYEL, ESZÉK, Alsóvároson.** 10-9

A Bács-Bodrogh megyei gazdasági egyesület által f. évi május hó 1-én
Topolyán rendezett szántás- és ekeversenyen ekéim közszemlére voltak kitéve.

Birtok-eladás.

Zombor sz. kir. város területén,
Nenadits pusztán fekvő 47 hold
szántó, kert, szőlő, erdő, legelő,
istálló és lakházakból álló birtok
szabadkézből eladó. Bővebb értesi-
tést ad a tulajdonos

özv. Kekezovich Jozefa
Szelence külváros 95. sz.

3-2

Háztelek-eladás.

A Theodorovits és fia deszka-
raktáraul szolgáló két átellenes
háztelék szabad kézből el-, eset-
leg bérbeadó.

LALLOSEVIC JAKAB
tulajdonos.

3-1

A MOHAI
ÁGNES
FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdúsabb
SAVANYUVIZE

Kitűntetett:
A gráci 1880. évi orsz. kiállításon elismerési oklevéllel.
A triestli 1882. évi kiállításon bronz-éremmel.
A bécsi 1883. é nemzetk. gyógyyszerész. kiállításon ezüst-éremmel.
A torontál-megyei gazdas. kiállításon 1884-ben ez. díszoklevéllel.
A budapesti 1886. évi orsz. kiállításon a nagy éremmel
haladás- és versenyképességért.

Kitűnő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmain
alapult bajaiban. Általában a víz mindazon körülm. kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi
élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kívánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Kizárólagos
füraktár **Édeskuty L.** m. kir. udv.
szállítónál
Budapesten.

Ügyszintén kapható minden gyógyszerárban, fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Az 1885-ik évi elszállítás
palack **1.800,000** palack.

Zomborban kapható: Falcione Gasztáv, Heindlhofer Róbert, Heabovszky és Sztrlich, Niklő
István, Weidinger S. és Zs. uraknál. — **Apatinban:** Thész és Eneel, Abraham H. uraknál;
— **Hodsághon:** Rausch Ele. uraknál. — **Bács-Almáson:** Smerk Gyula, Rossberg Adolf
uraknál. — **Adán:** Dobier Józsefnél.